

№	Запитання	Відповідь
1	Відповідно до вимог абзацу першого частини четвертої статті 11 Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” (далі – Закон про ПВК/ФТ) <u>належна перевірка</u> здійснюється в разі встановлення ділових відносин (<u>крім</u> ділових відносин, <u>встановлених на підставі договорів страхування</u>, що не містять накопичувальної складової та <u>загальна страхова премія за якими не перевищує 40 тисяч гривень</u> або її сума еквівалентна зазначеній сумі, у тому числі в іноземній валюті, а також крім встановлення ділових відносин, що виникають на підставі договорів про участь у лотереї, за умови що розмір ставки учасника не перевищує 5 тисяч гривень). З огляду на це, у яких за кожним окремо із нижченаведених випадків страхова компанія зобов’язана здійснювати НПК¹, якщо немає підозри, сумнівів у достовірності чи повноті отриманих ідентифікаційних даних клієнта? Випадок 1. <u>Загальна сума страхової премії за одним договором страхування, що не містить накопичувальної складової, перевищує 40 тисяч гривень.</u> Випадок 2. <u>Загальна сума страхової премії за кількома договорами страхування, що не містять накопичувальної складової, перевищує 40 тисяч гривень, водночас</u>	Страхова компанія зобов’язана здійснювати належну перевірку відповідно до абзацу другого частини четвертої статті 11 Закону про ПВК/ФТ у разі встановлення ділових відносин з клієнтом, який укладає договір страхування, якщо такий договір: не містить накопичувальної складової, якщо розмір загальної страхової премії за таким договором перевищує 40 тисяч гривень (або суму в іноземній валюті, еквівалентну зазначеній сумі); містить накопичувальну складову – незалежно від розміру загальної страхової премії. Отже, у випадку 1 потрібно1 здійснювати НПК, оскільки загальна сума страхової премії за одним договором страхування, що не містить накопичувальної складової, перевищує 40 тисяч гривень. Згідно з частиною четвертою статті 11 Закону про ПВК/ФТ, на думку Національного банку України (далі – Національний банк), належній перевірці підлягають клієнти, загальна сума страхових платежів за всіма договорами страхування яких перевищує 40 тисяч гривень. А тому у випадку 2 також потрібно здійснювати НПК

¹ НПК – належна перевірка клієнта.

	страхова премія за кожним окремим договором менше або дорівнює зазначеній сумі	
2	Чи потрібно проводити НПК у разі дострокового розірвання договору страхування та повернення невикористаної частини страхового платежу за умови, що під час заключення договору страхування НПК не потрібно було проводити (<u>платіж до 40 тисяч гривень</u>)?	Випадки, за яких СПФМ ² має здійснювати належну перевірку свого клієнта, визначені в частині четвертій статті 11 Закону про ПВК/ФТ, зокрема, у разі наявності підозри
3	Чи потрібно робити НПК клієнта в разі укладання ним генерального договору, у межах якого укладається кілька окремих полісів на суму менше 40 тисяч гривень кожний, але <u>загальна сума їх перевищує 40 тисяч гривень</u> ?	Відповідно до частини четвертої статті 11 Закону про ПВК/ФТ належна перевірка здійснюється, зокрема, у разі укладення договору страхування, що не містить накопичувальної складової та загальна страхова премія за яким перевищує 40 тисяч гривень або її сума еквівалентна зазначеній сумі, у тому числі в іноземній валюті. Згідно з частиною п'ятою статті 97 Закону України “Про страхування” (далі – Закон про страхування) факт укладення договору страхування може посвідчуватися страховим полісом, сертифікатом. Договір страхування, що укладається шляхом приєднання та в інших передбачених законом випадках, складається з публічної частини договору страхування, якою є загальні умови страхового продукту, та індивідуальної частини договору страхування, якою може бути страховий поліс. Щодо порушеного питання зазначаємо, якщо в межах одного генерального договору укладається кілька окремих полісів, загальна сума страхових платежів (премій) за якими перевищує 40 тисяч гривень (еквівалент) [незалежно від того, що кожний укладається на суму менше 40 тисяч гривень

² СПФМ – суб’єкт первинного фінансового моніторингу.

		(еквівалент) на суму менше 40 тисяч гривень], то установа повинна робити НПК такого клієнта
4	Відповідно до пункту 17 додатка 2 “Порядок ідентифікації, верифікації клієнта (представника клієнта)” до Положення про здійснення установами фінансового моніторингу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 28.07.2020 № 107 (зі змінами) (далі – Положення № 107), установа під час укладення договору про надання послуг на користь третьої особи здійснює ідентифікацію та верифікацію особи, яка укладає договір. Договір має містити всі ідентифікаційні дані особи, на користь якої він укладений. Установа здійснює верифікацію цієї особи під час пред’явлення нею до установи першої вимоги або вираження іншим способом наміру отримати відповідні послуги. Установа здійснює ідентифікацію та верифікацію особи, на користь якої здійснюється страхове відшкодування або страхова виплата за договорами страхування відповідальності перед третьою особою, під час проведення страхового відшкодування або страхової виплати за такими договорами. Чи поширюються порогові показники в розмірі 40 тисяч гривень, передбачені в абзаці другому частини четвертої статті 11 Закону про ПВК/ФТ, на випадки проведення <u>належної перевірки вигодонабувачів / потерпілих застрахованих, інших осіб, на користь яких укладено договір страхування?</u>	Випадки, за яких СПФМ має здійснювати належну перевірку свого клієнта, визначені в частині четвертій статті 11 Закону про ПВК/ФТ
5	Якщо клієнт має кілька діючих договорів страхування, сума премії за кожним з яких менша за 40 тисяч гривень,	Усі випадки, за яких СПФМ має здійснювати належну перевірку, визначені в частині четвертій статті 11 Закону про

	але їх загальна сума <u>перевищує цей поріг</u> , чи виникає потреба в проведенні належної перевірки?	ПВК/ФТ. Зокрема НПК здійснюється в разі встановлення ділових відносин (крім ділових відносин, установлених на підставі договорів страхування, що не містять накопичувальної складової та загальна страхова премія за якими не перевищує 40 тисяч гривень або її сума еквівалентна зазначеній сумі, у тому числі в іноземній валюті; а також крім встановлення ділових відносин, що виникають на підставі договорів про участь у лотереї, за умови що розмір ставки учасника не перевищує 5 тисяч гривень). Отже, якщо клієнт має кілька діючих договорів страхування, сума премії за кожним з яких менша за 40 тисяч гривень, але їх загальна сума перевищує цей поріг, установа повинна здійснити належну перевірку такого клієнта
6	Чи правильно ми розуміємо, що НПК (включно з актуалізацією даних та виявленням підконтрольних осіб) є обов'язковою лише під час укладання договору страхування зі страховим платежем понад 40 тисяч гривень або протягом дії такого договору?	У пункті 34 частини першої статті 1 Закону про ПВК/ФТ зазначені заходи з НПК. Згідно з частиною другою статті 11 Закону про ПВК/ФТ СПФМ зобов'язаний здійснювати кожен із заходів належної перевірки. Обсяг дій при здійсненні кожного із заходів належної перевірки визначається СПФМ з урахуванням ризик-профілю клієнта, зокрема рівня ризику, мети ділових відносин, суми здійснюваних операцій, регулярності або тривалості ділових відносин.
7	Чи потрібно проводити НПК клієнта в разі укладення генерального договору, у межах якого оформлюється кілька полісів на суму до 40 тисяч гривень кожен, але їх <u>загальна сума перевищує цей поріг</u> ?	Відповідно до абзацу другого частини четвертої статті 11 Закону про ПВК/ФТ належна перевірка здійснюється в разі встановлення ділових відносин (крім, зокрема, ділових відносин, встановлених на підставі договорів страхування, що не містять накопичувальної складової та загальна страхова премія за якими не перевищує 40 тисяч гривень або її сума еквівалентна зазначеній сумі, у тому числі в іноземній валюті).

		Норма абзацу другого частини четвертої статті 11 Закону про ПВК/ФТ набрала чинності з 20.06.2024 (набрала чинності з дня, наступного за днем опублікування Закону України “Про обов’язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів” від 21.05.2024 № 3720-IX). Відповідно до частини першої статті 58 Конституції України закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом’якшують або скасовують відповідальність особи. Отже, з 20.06.2024 СПФМ <u>не зобов’язаний здійснювати заходи належної перевірки</u> відповідно до абзацу другого частини четвертої статті 11 Закону про ПВК/ФТ <u>у разі встановлення ділових відносин</u> з клієнтом, який укладає договір страхування, що не містить накопичувальну складову – виключно, якщо розмір загальної страхової премії за таким договором менше або дорівнює 40 тисяч гривень (або сумі в іноземній валюті, еквівалентній зазначеній сумі). Водночас звертаємо увагу, що в абзаці третьому частини четвертої статті 11 Закону про ПВК/ФТ зазначено, що належна перевірка здійснюється в разі наявності підозри. Таким чином, за укладеними до 20.06.2024 договорами страхування СПФМ <u>у разі наявності підозри зобов’язаний здійснити заходи належної перевірки</u> (незалежно від умов укладених договорів страхування, у тому числі суми загальної страхової премії), передбачені в пункті 34 частини першої статті 1 Закону про ПВК/ФТ, у визначеному ним обсязі з урахуванням ризик-профілю клієнта, зокрема рівня ризику,
--	--	--

		мети ділових відносин, суми здійснюваних операцій, регулярності або тривалості ділових відносин. Також відповідно до підпункту 2 пункту 23 розділу III Положення № 107 порядок дій, який забезпечує здійснення всіх заходів з НПК (зокрема, заходів з ідентифікації та верифікації, встановлення КБВ³, моніторингу ділових відносин та фінансових операцій, актуалізації даних про клієнта) має бути визначений у внутрішніх документах установи з питань ПВК/ФТ. Установа документує проведення НПК та прийняті установою рішення в спосіб, що дасть змогу продемонструвати їх належне здійснення та обґрунтованість, та зберігає відповідні документи та/або інформацію у справі клієнта протягом строків, визначених Законом про ПВК/ФТ (пункт 23 додатка 1 до Положення № 107). Відповідь (лист від 10.09.2024 № 25-0005/68509) на порушені питання міститься на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку в методологічних матеріалах (розділи Нагляд / Фінансовий моніторинг / Методологічні матеріали) за посиланням: https://bank.gov.ua/ua/legislation/Notice_10092024_68509
8	Якщо під час укладання договору страхування на суму до 40 тисяч гривень належна перевірка не проводилася, чи виникає потреба в ідентифікації та верифікації клієнта під час здійснення страхової виплати, якщо її сума також не перевищує 40 тисяч гривень?	Згідно з частиною четвертою статті 11 Закону про ПВК/ФТ належна перевірка здійснюється, зокрема, у разі: встановлення ділових відносин (крім ділових відносин, встановлених на підставі договорів страхування, що не містять накопичувальної складової та загальна страхова премія за якими не перевищує 40 тисяч гривень або її сума еквівалентна зазначеній сумі, у тому числі в іноземній валюті; а також крім

³ КБВ – кінцевий бенефіціарний власник.

		встановлення ділових відносин, що виникають на підставі договорів про участь у лотереї, за умови що розмір ставки учасника не перевищує 5 тисяч гривень); наявності підозри. Ураховуючи норми статті 11 Закону про ПВК/ФТ, зазначаємо, що за умови відсутності підозр СПФМ має право не проводити НПК у разі встановлення ділових відносин на підставі договорів страхування, що не містять накопичувальної складової та загальна страхова премія за якими не перевищує 40 тисяч гривень або її сума еквівалентна зазначеній сумі, у тому числі в іноземній валюті. У всіх інших випадках, крім зазначених у попередньому абзаці, СПФМ зобов'язаний здійснювати НПК, з якими встановлюються ділові відносини на підставі договорів страхування, з урахуванням вимог Закону про ПВК/ФТ та Положення № 107. На думку Національного банку, СПФМ, якщо немає підозр, має право не проводити НПК під час здійснення страхової виплати на підставі договорів страхування, що не містять накопичувальної складової та загальна страхова премія за якими не перевищує 40 тисяч гривень або її сума еквівалентна зазначеній сумі, у тому числі в іноземній валюті
9	Чи підлягають <u>належній перевірці</u> клієнти, які укладають виключно договори ОСЦПВ⁴, але <u>загальна сума страхових платежів за кількома договорами перевищує 40 тисяч гривень</u> у межах одного платежу або протягом короткого періоду часу (тиждень / місяць)?	Див. відповідь на запитання 1. Згідно з частиною четвертою статті 11 Закону про ПВК/ФТ, на думку Національного банку, належній перевірці підлягають клієнти, загальна сума страхових платежів за договорами страхування яких перевищує 40 тисяч гривень.

⁴ ОСЦПВ – обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності.

		А тому в наведених у питанні випадках потрібно здійснювати НПК
10	Щодо договорів страхування з розстрочкою платежу, де <u>загальна сума зобов'язань клієнта перед установою не перевищує 40</u> тисяч гривень, чи правильно ми розуміємо, що для визначення потреби належної перевірки слід виходити із <u>загальної суми страхової премії за договором</u> і в такому разі ми не можемо застосовувати спрощені заходи, передбачені в пункті 32 додатка 2 до Положення № 107?	Відповідно до частини четвертої статті 11 Закону про ПВК/ФТ у разі укладення договору страхування, що не містить накопичувальної складової та загальна страхова премія за яким перевищує 40 тисяч гривень або її сума еквівалентна зазначеній сумі, у тому числі в іноземній валюті, установа повинна здійснювати НПК. Використання “спрощених” способів верифікації, визначених у пункті 31 додатка 2 до Положення № 107, можливо в разі одночасного дотримання умов, передбачених у пункті 32 додатка 2 до Положення № 107, однією з яких є <i>“загальна сума зобов'язань установи перед клієнтом / клієнта перед установою не перевищує 40 тисяч гривень (еквівалент) (не стосується простроченої заборгованості)”</i>. Страхова премія (страховий платіж, страховий внесок) – плата у грошовій формі за страхування, яку страхувальник зобов'язаний сплатити страховику згідно з договором страхування (пункт 53 частини першої статті 1 Закону про страхування). Сплата страхової премії згідно з договором страхування може здійснюватися одноразовим платежем або періодичними платежами (частина восьма статті 95 Закону про страхування). Отже, якщо загальна сума страхових премій, що страхувальник зобов'язаний сплатити страховику в межах договору страхування (незалежно від того, яким чином здійснюється платіж), перевищує 40 тисяч гривень (еквівалент), то установа не може використовувати “спрощені” методи верифікації такого клієнта

11	Просимо роз'яснити порядок застосування пункту 32 додатка 2 до Положення № 107, а саме: як коректно розраховувати суму операцій, що зменшують активи клієнта за договорами страхування; чи є це сумою всіх фактично сплачених страхових премій за всіма договорами клієнта за місяць / рік; як коректно розраховувати зобов'язання установи перед клієнтом? Якщо максимальний ліміт виплати за договором становить 100 тисяч гривень, але за страховим випадком було виплачено 30 тисяч гривень, чи вважається умова щодо неперевищення 40 тисяч гривень виконаною?	Відповідно до пункту 32 додатка 2 до Положення № 107 установа може використати право, зазначене в пункті 31 додатка 2 до Положення № 107, <u>у разі одночасного дотримання всіх нижчезазначених умов:</u> 1) ризик ділових відносин з клієнтом (фінансової операції без встановлення ділових відносин) є низьким; 2) загальна сума всіх фінансових операцій, які зменшують активи клієнта, не перевищує 40 тисяч гривень на місяць (еквівалент) та 400 тисяч гривень на рік (еквівалент); 3) загальна сума зобов'язань установи перед клієнтом / клієнта перед установою не перевищує 40 тисяч гривень (еквівалент) (не стосується простроченої заборгованості). Отже, установа має розраховувати загальну суму всіх фінансових операцій, які зменшують активи клієнта за договорами страхування. <u>До розрахунку включаються всі фінансові операції щодо фактично сплачених страхових премій за всіма договорами клієнта за місяць / рік.</u> За наявності в установи кількох укладених договорів з особою установа враховує для розрахунку лімітів, наведених у підпункті 2 пункту 31 додатка 2 до Положення № 107, фінансові операції за всіма укладеними договорами з такою особою. <u>Розрахована за всіма договорами сума фінансових операцій, які зменшують активи клієнта, не має перевищувати 40 тисяч гривень на місяць (еквівалент), а на рік – 400 тисяч гривень (еквівалент).</u> Зазначаємо, що словосполучення “на місяць” та “на рік” означають період часу в межах календарного місяця або року відповідно. Відповідно до статті 982 Цивільного кодексу України істотними умовами договору страхування є предмет договору
----	---	---

		страхування, страховий випадок, <u>розмір грошової суми, в межах якої страховик зобов'язаний провести виплату у разі настання страхового випадку (страхова сума), розмір страхового платежу і строки його сплати, строк договору та інші умови, визначені актами цивільного законодавства.</u> Отже, якщо максимальний ліміт виплати за договором страхування становить 100 тисяч гривень, як зазначено в запитанні, установа зобов'язана здійснювати ідентифікацію та верифікацію клієнта в порядку, визначеному в додатку 2 до Положення № 107, шляхом використання способів, які не передбачають застосування лімітів на здійснення фінансових операцій / загальну суму зобов'язань
12	Чи мають клієнти, що не підлягають НПК, потрапляти в Перелік клієнтів?	Установа зобов'язана на постійній основі формувати та вести в електронній формі переліки клієнтів <i>[із встановленими / переоціненими установою рівнями ризику ділових відносин (фінансової операції без встановлення ділових відносин) з такими клієнтами, включаючи низький, середній, високий, неприйнятно високий рівні ризику, факти встановлення установою належності клієнтів до категорії РЕР⁵ та факти виявлення розбіжностей про КБВ та структуру власності клієнта]</i>, передбачених у пункті 61 розділу IV Положення № 107, щодо яких здійснюються заходи з НПК
13	Відповідно до вимог пункту 19 частини першої статті 1 Закону про ПВК/ФТ ділові відносини – це відносини між клієнтом та СПФМ, пов'язані з діловою, професійною чи комерційною діяльністю СПФМ, що виникли на підставі договору, в тому числі публічного, про надання	Відповідно до пункту 19 частини першої статті 1 Закону про ПВК/ФТ ділові відносини – відносини між клієнтом та СПФМ, пов'язані з діловою, професійною чи комерційною діяльністю СПФМ, що виникли на <u>підставі договору, в тому числі публічного, про надання (використання) фінансових або</u>

⁵ РЕР – політично значуща особа.

(використання) фінансових або інших послуг, здійснення СПФМ іншої діяльності (далі – послуги) та передбачають тривалість існування після їх встановлення. Так, на офіційному вебсайті Національного банку у відповідному розділі блоку питань-відповідей зазначено: «чи будуть ділові відносини в цьому конкретному випадку вважатися встановленими, якщо страхова премія чи її перша частина (у разі сплати страхової премії частинами) не надходила на поточний рахунок страхової компанії?»: ... законодавство України не містить тлумачення поняття “тривалість існування” ділових відносин. На думку Національного банку, з точки зору здійснення фінансового моніторингу під тривалістю існування ділових відносин слід розуміти певний період, протягом якого СПФМ у межах договору, у тому числі публічного, надаються клієнту відповідні послуги (водночас простежується періодичність /регулярність таких дій).». Також законодавство України не містить тлумачення поняття “встановлення ділових відносин”. Згідно з частиною першою статті 638 Цивільного кодексу України договір є укладеним, якщо сторони досягли згоди з усіх істотних умов договору. Істотними умовами договору є умови про предмет договору, умови, що визначені законом як істотні або є необхідними для договорів даного виду, а також усі ті умови, щодо яких за заявою хоча б однієї із сторін має бути досягнуто згоди. У частині другій статті 631 Цивільного кодексу України визначено, що договір набирає чинності з моменту його	<u>інших послуг, здійснення СПФМ іншої діяльності та передбачають тривалість існування після їх встановлення.</u> Згідно з частиною першою статті 638 Цивільного кодексу України договір є укладеним, якщо сторони досягли згоди з усіх істотних умов договору. Істотними умовами договору є умови про предмет договору, умови, що визначені законом як істотні або є необхідними для договорів даного виду, а також усі ті умови, щодо яких за заявою хоча б однієї із сторін має бути досягнуто згоди. У частині другій статті 631 Цивільного кодексу України визначено, що договір набирає чинності з моменту його укладення, <u>якщо інше не визначено законом або договором.</u> <u>Відповідно до частини першої статті 983 Цивільного кодексу України договір страхування набирає чинності з моменту, передбаченого договором страхування або законодавством.</u> У частині другій статті 98 Закону про страхування встановлено, <u>якщо договором страхування або законодавством України не передбачено інше, договір страхування набирає чинності з 0 годин дня, наступного за днем укладення договору та/або сплати страхової премії чи її першої частини</u> (у разі сплати страхової премії частинами), та закінчується о 24 годині дати, що зазначена в договорі страхування як дата закінчення строку дії договору страхування. З огляду на вищезазначені норми законодавства України вбачається, <u>якщо договором страхування або законодавством України не передбачено інше</u>, ділові відносини між страховою компанією та клієнтом виникають з дня набрання чинності договором страхування, тобто з 0 годин дня, наступного за
---	---

	укладення, якщо інше не визначено законом або договором. Відповідно до частини першої статті 983 Цивільного кодексу України договір страхування набирає чинності з моменту, передбаченого договором страхування або законодавством. У частині другій статті 98 Закону про страхування встановлено, якщо договором страхування або законодавством України не передбачено інше, договір страхування набирає чинності з 0 годин дня, наступного за днем укладення договору та/або сплати страхової премії чи її першої частини (у разі сплати страхової премії частинами), та закінчується о 24 годині дати, що зазначена в договорі страхування як дата закінчення строку дії договору страхування. Якщо умовами договору страхування передбачено, що він набуває чинності з дати його укладення, але виключно за умови надходження на поточний рахунок страхової компанії страхової премії у повному обсязі в сумі, визначеній у договорі, то: чи буде договір страхування в цьому конкретному випадку вважатися чинним, якщо страхова премія чи її перша частина (у разі сплати страхової премії частинами) не надходила на поточний рахунок страхової компанії?	днем укладення договору та/або сплати страхової премії чи її першої частини. Водночас звертаємо увагу, що згідно з частиною п'ятою статті 11 Закону про ПВК/ФТ ідентифікація та верифікація клієнта здійснюються <u>до встановлення ділових відносин</u>, вчинення правочинів (крім випадків, передбачених Законом про ПВК/ФТ), проведення фінансової операції, відкриття рахунку. Крім того, відповідно до пункту 5 додатка 1 до Положення № 107 установа <u>до встановлення ділових відносин</u> (проведення фінансової операції без встановлення ділових відносин) <u>з клієнтом</u> має встановити (зрозуміти) мету та характер майбутніх ділових відносин або проведення фінансової операції на підставі отриманої від такого потенційного клієнта необхідної інформації
14	Чи може СПФМ приймати від клієнта документи для здійснення НПК, підписані новим керівником, від призначення якого ще не пройшло 30 днів та відповідні зміни ще не внесені до ЄДР⁶? Якими документами в	Відповідно до частини дев'ятої статті 11 Закону про ПВК/ФТ СПФМ під час ідентифікації та верифікації резидентів встановлюють для юридичної особи, зокрема,

⁶ Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.

такому разі повинні бути підтверджені його повноваження? Чи достатньо наказу про призначення?	ідентифікаційні дані осіб, які мають право розпоряджатися рахунками та/або майном. Установа може здійснити ідентифікацію на підставі інформації, отриманої від клієнта (представника клієнта), або одночасно на підставі документів та/або інформації, отриманої установою з метою здійснення його верифікації. Установа зобов'язана здійснювати верифікацію на підставі офіційних документів або інформації, отриманої з офіційних джерел або інших надійних джерел, визначених у додатку 1 до Положення № 107. Під час здійснення верифікації установа має перевірити (підтвердити) належність відповідній особі ідентифікаційних даних. Офіційні документи мають бути чинними (дійсними) на момент їх подання (пункти 5–7 додатка 2 до Положення № 107). Згідно з частиною четвертою статті 17 Закону України “Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань” для державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу, що містяться в ЄДР, у тому числі змін до установчих документів юридичної особи, крім змін до відомостей, передбачених частиною п'ятою статті 17 цього закону, подається, зокрема, примірник оригіналу (нотаріально засвідчена копія) рішення уповноваженого органу управління юридичної особи, іншого визначеного законом суб'єкта (особи) про зміни, що вносяться до ЄДР, крім внесення змін до інформації про КБВ (контролерів) юридичної особи, у тому числі КБВ (контролерів) її засновника, якщо засновник – юридична особа, про місцезнаходження та про здійснення зв'язку з юридичною особою.
--	---

		Ураховуючи вищенаведене, на думку Національного банку, СПФМ може приймати від клієнта документи для здійснення НПК, підписані новим керівником, від призначення якого ще не пройшло 30 днів та відповідні зміни ще не внесені до ЄДР. Документами, що підтверджують повноваження нового керівника, у такому разі можуть бути оригінал (нотаріально засвідчена копія) рішення уповноваженого органу управління юридичної особи, іншого визначеного законом суб'єкта (особи) про зміни, що вносяться до ЄДР. Зокрема, такими документами можуть бути примірник оригіналу (нотаріально засвідчена копія) протоколу загальних зборів учасників юридичної особи або рішення єдиного учасника юридичної особи щодо зміни керівника такої юридичної особи
15	Чи є достатніми для перевірки достовірності інформації щодо КБВ дані, зазначені в опитувальному листі та структурі власності клієнта – юридичної особи, для виконання вимоги підпункту 3 пункту 2 додатка 4 до Положення № 107?	Згідно з пунктом 2 додатка 4 до Положення № 107 установа з метою встановлення КБВ зобов'язана, зокрема: - витребувати та отримати від клієнта – юридичної особи структуру власності такого клієнта; - ужити належних заходів для перевірки достовірності інформації щодо КБВ та пересвідчитися, що установа знає, хто є КБВ (за його наявності), уживаючи обґрунтованих заходів для розуміння права власності (контролю) та структури власності. У пункті 3 додатка 4 до Положення № 107 передбачено, що установа для встановлення та верифікації особи КБВ має право використовувати дані, що містяться в офіційних документах, офіційних та/або інших відкритих джерелах, зокрема в іноземних державних реєстрах, подібних до ЄДР. Установа <u>також може використовувати інформацію, отриману</u>

		<u>від клієнта, уживаючи необхідних заходів із перевірки отриманої інформації за допомогою інших джерел.</u> Таким чином, під час встановлення та верифікації особи КБВ на підставі структури власності та інформації, отриманої від клієнта (зокрема, в опитувальнику, розробленому установою), установа повинна <u>перевірити таку інформацію за допомогою інших джерел</u>
16	Чи є достатньою інформація, зазначена в опитувальному листі клієнта – юридичної особи, про керівника як підтвердження проведення верифікації керівників державних компаній, без виготовлення паперових копій з оригіналу ідентифікаційного документа фізичної особи (сторінок, що містять ідентифікаційні дані)?	Згідно з пунктом 26 частини першої статті 1 Закону про ПВК/ФТ до ідентифікаційних даних юридичної особи-резидента належать: - повне найменування, місцезнаходження; - дата та номер запису в ЄДР про проведення державної реєстрації; - відомості про виконавчий орган (органи управління); - ідентифікаційні дані осіб, які мають право розпоряджатися рахунками та/або майном; - ідентифікаційний код згідно з ЄДРПОУ; - реквізити банку, в якому відкрито рахунок, і номер поточного рахунку. Відповідно до частини восьмої статті 11 Закону про ПВК/ФТ СПФМ зобов'язаний на підставі офіційних документів або інформації, отриманої з офіційних та/або надійних джерел здійснювати верифікацію. Офіційними джерелами є автоматизовані інформаційні і довідкові системи, реєстри, бази та банки даних, держателем (адміністратором) яких є державні органи або органи місцевого самоврядування, а також відповідні органи іноземних держав та міжнародних, міжурядових організацій (пункт 43 частини першої статті 1 Закону про ПВК/ФТ).

	Прикладами надійних джерел з урахуванням норм Положення № 107 є: - Система BankID НБУ; - Єдиний державний вебпортал електронних послуг (портал “Дія”); - бюро кредитних історій; - документи / відомості, отримані від клієнта та підписані КЕП⁷ власника такої інформації або документів (у визначених у Положенні № 107 випадках); - інтегрована система електронної ідентифікації (CEI). Отже, установа, виконуючи обов’язки СПФМ, може здійснювати верифікацію ідентифікаційних даних клієнта – юридичної особи <u>виключно на підставі інформації, отриманої з офіційних та/або надійних джерел.</u> Щодо таких ідентифікаційних даних юридичної особи як <u>відомості про виконавчий орган (органи управління)</u> зауважуємо, що згідно з абзацом третім частини восьмої статті 11 Закону про ПВК/ФТ такі ідентифікаційні дані, встановлені установою на підставі офіційних документів та/або інформації, одержаної від клієнта (представника клієнта) <u>та засвідченої ним, а також з інших офіційних та/або надійних джерел, якщо така інформація є відкритою, не потребують верифікації в разі відсутності в установи підозр щодо достовірності (чинності) таких документів та/або інформації.</u> Також звертаємо увагу, що порядок ідентифікації, верифікації клієнта (представника клієнта) визначений у додатку 2 до Положення № 107.
--	---

⁷ КЕП – кваліфікований електронний підпис.

		Відповідно до пункту 12 додатка 2 до Положення № 107 установа може здійснювати ідентифікацію та верифікацію <u>представників юридичної особи, які є її підписантами (включені до переліку осіб, які мають право підписувати розрахункові документи клієнта)</u>, шляхом отримання необхідних ідентифікаційних даних підписантів від клієнта у вигляді листа / опитувальника, підписаного КЕП керівника цієї юридичної особи. Водночас установа <u>додатково повинна перевірити</u> на підставі офіційних документів наявність у представника клієнта – юридичної особи відповідних повноважень (пункт 23 додатка 2 до Положення № 107)
17	Чи можна здійснювати ідентифікацію, верифікацію клієнта фізичної особи та укладати правочини на підставі закордонного паспорта?	Відповідно до пункту 1 частини дев'ятої статті 11 Закону про ПВК/ФТ СПФМ під час ідентифікації та верифікації резидентів встановлюють для фізичної особи, серед іншого, номер (та за наявності – серію) паспорта громадянина України (або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаний на території України для укладення правочинів), дату видачі та орган, що його видав. Статтею 13 Закону України “Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус” (далі – Закон про демографічний реєстр) визначено, що паспорт громадянина України для виїзду за кордон є документом, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України. Згідно зі статтею 43 Закону України “Про нотаріат” при вчиненні нотаріальної дії нотаріуси встановлюють особу учасників цивільних відносин, які звернулися за вчиненням

		нотаріальної дії. Встановлення особи здійснюється за паспортом громадянина України або за іншим документом, що посвідчує особу, передбаченим Законом про демографічний реєстр, національним паспортом іноземця або документом, що його замінює, посвідченням особи з інвалідністю чи учасника Другої світової війни, посвідченням, виданим за місцем роботи фізичної особи. Разом з тим посвідчення водія, особи моряка, члена екіпажу, особи з інвалідністю чи учасника Другої світової війни, посвідчення, видане за місцем роботи фізичної особи, не можуть бути використані громадянином України для встановлення його особи під час укладення правочинів. Ураховуючи викладене, ідентифікація та верифікація клієнта (представника клієнта) – фізичної особи-резидента на території України на підставі паспорта громадянина України для виїзду за кордон узгоджується з вимогами законодавства України. Водночас звертаємо увагу, що обсяг інформації, який визначає установа під час ідентифікації та верифікації фізичної особи-резидента викладено в пункті 1 частини дев'ятої статті 11 Закону про ПВК/ФТ, зокрема, установа має встановити РНОКПП⁸, номер (та за наявності – серію) паспорта громадянина України, у якому проставлено відмітку про відмову від прийняття РНОКПП, чи номер паспорта із записом про відмову від прийняття РНОКПП в електронному безконтактному носії фізичної особи-резидента. Установа, якщо ідентифікаційний документ клієнта (представника клієнта), який є резидентом, не містить
--	--	--

⁸ РНОКПП – реєстраційний номер облікової картки платника податків.

		РНОКПП та відмітки або запису про відмову про прийняття РНОКПП, додатково отримує довідку про присвоєння РНОКПП (пункт 10 додатка 2 до Положення № 107)
18	Чи допускається здійснення ідентифікації та верифікації клієнтів страховика субагентом, який діє від імені страховика?	Згідно з визначенням, наведеним у пункті 1 частини першої статті 1 Закону про ПВК/ФТ, агентом є особа, яка діє від імені та в інтересах СПФМ. Відповідно до частини сімнадцятої статті 11 Закону про ПВК/ФТ порядок здійснення агентом ідентифікації та верифікації клієнтів установлюється нормативно-правовими актами суб'єктів державного фінансового моніторингу, що відповідно до Закону про ПВК/ФТ виконують функції державного регулювання і нагляду за СПФМ. У частині 18 статті 11 Закону про ПВК/ФТ зазначено, що <u>використання агента для здійснення ідентифікації та верифікації клієнтів можливе тільки за умови укладення письмового договору між СПФМ та агентом.</u> Порядок використання установою агентів визначений у додатку 9 до Положення № 107. Так, згідно з пунктом 1 додатка 9 до Положення № 107 установа має право доручати агентам на підставі договору здійснювати ідентифікацію та верифікацію клієнтів (представників клієнтів). <u>Такими агентами можуть бути: юридичні особи (резиденти і нерезиденти); фізичні особи-підприємці; фізичні особи-резиденти</u> (пункт 2 додатка 9 до Положення № 107). Відповідно до пункту 3 додатка 9 до Положення № 107 агенти здійснюють ідентифікацію та верифікацію клієнтів (представників клієнтів) установи в порядку, визначеному внутрішніми документами установи з питань ПВК/ФТ, з

		урахуванням вимог та обмежень, установлених Законом про ПВК/ФТ та Положенням № 107. Разом з тим зазначаємо, що <u>установа несе відповідальність за здійснення ідентифікації та верифікації своїх клієнтів відповідно до вимог законодавства України у сфері ПВК/ФТ, незважаючи на використання / невикористання нею агентів для здійснення ідентифікації та верифікації</u> (пункт 4 додатка 9 до Положення № 107). Відповідно до пункту 7 додатка 9 до Положення № 107 <u>установа до прийняття рішення щодо співробітництва з відповідним агентом повинна здійснити попередній аналіз його надійності в порядку, визначеному внутрішніми документами установи з питань ПВК/ФТ. Метою такого аналізу є виявлення та оцінка установою ризиків, пов'язаних із майбутнім співробітництвом, а саме можливістю установи виконувати законодавство України у сфері ПВК/ФТ, використовуючи такого агента.</u> Установа в разі прийняття рішення щодо можливості співробітництва з відповідним агентом укладає з цим агентом письмовий договір, ураховуючи умови, зазначені в пункті 10 додатка 9 до Положення № 107. Таким чином, <u>надання установою права субагенту здійснювати ідентифікацію та верифікацію клієнтів (представників клієнтів) може бути реалізовано шляхом укладення відповідного договору між установою і субагентом з дотриманням усіх вимог, передбачених у додатку 9 до Положення № 107</u>
19	Яким чином страховику підтвердити факт здійснення дистанційної / віддаленої верифікації клієнта, якщо таку віддалену верифікацію здійснює страховий посередник	Звертаємо увагу, що норми Закону про ПВК/ФТ та Положення № 107 передбачають можливість залучення третіх осіб для здійснення ідентифікації та верифікації клієнтів

	(маркетплейс), а не страхова компанія, і встановлення ділових відносин відбувається онлайн?	виключно шляхом використання агентів або використання інформації щодо НПК, отриманої від третьої сторони (механізм покладання). Відповідні порядки визначені в додатках 9 і 10 до Положення № 107. Отже, страховики можуть використовувати третіх осіб для здійснення ідентифікації та верифікації виключно в разі дотримання вимог, визначених у додатках 9 і 10 до Положення № 107
20	Чи є порушенням НПК ненадання керівником клієнта – юридичної особи завірених копій паспорта та ПІН, якщо в завіреному належним чином опитувальнику надані всі ідентифікаційні дані керівника?	Під час здійснення НПК юридичної особи СПФМ має встановити, зокрема, ідентифікаційні дані осіб, які мають право розпоряджатися рахунками та/або майном такої юридичної особи. СПФМ має право витребувати, а клієнт, представник клієнта зобов'язані подати інформацію (офіційні документи), необхідну (необхідні) для здійснення належної перевірки, а також для виконання таким СПФМ інших вимог законодавства у сфері запобігання та протидії. Установа може здійснити ідентифікацію на підставі інформації, отриманої від клієнта (представника клієнта), або одночасно на підставі документів та/або інформації, отриманої установою з метою здійснення його верифікації. Установа зобов'язана здійснювати верифікацію на підставі офіційних документів або інформації, отриманої з офіційних джерел або інших надійних джерел, визначених у додатку 1 до Положення № 107. Під час здійснення верифікації установа має перевірити (підтвердити) належність відповідній особі ідентифікаційних даних. Згідно з пунктом 12 додатка 2 до Положення № 107 установа може використовувати інші методи ідентифікації та верифікації представників юридичної особи, які є її підписантами (включені до переліку осіб, які мають право підписувати розрахункові документи клієнта), <u>зокрема</u>

		<u>шляхом отримання необхідних ідентифікаційних даних підписантів від клієнта у вигляді листа / опитувальника, підписаного КЕП керівника цієї юридичної особи</u>
21	Чи є чинними документи для НПК, завантажені СПФМ з ресурсів FinAP, VKURSI.PRO за електронним підписом ДП “НАІС” ⁹ (структура власності, статут, довідка з ЄДР, фінансова звітність тощо)? Чи можливо в такому разі не запитувати ці документи в клієнта для уникнення зайвого навантаження на нього? В YouControl також можливе завантаження сканів документів контрагента, але без електронного підпису ДП “НАІС”.	Поняття чинний (дійсний) документ у законодавстві з питань ПВК/ФТ застосовується щодо документів, які є офіційними. Офіційний документ – документ, складений, виданий, засвідчений із дотриманням визначених законодавством норм уповноваженою особою, якій законодавством надано право у зв’язку з її професійною чи службовою діяльністю складати, видавати, засвідчувати певні види документів, що підтверджує чи посвідчує певні події, явища або факти та містить передбачені законодавством реквізити і відомості (пункт 44 частини першої статті 1 Закону про ПВК/ФТ). Отже, поняття “чинний” не можна застосувати до документів, що були завантажені з ресурсів FinAP, VKURSI.PRO, YouControl та подібних. Разом з тим зазначаємо, що Закон про ПВК/ФТ, Положення № 107 містять вимоги щодо використання СПФМ джерел інформації для здійснення заходів з належної перевірки
22	Чи потрібно страховій компанії, що займається ризиковим страхуванням (не страхуванням життя), під час укладання договорів страхування перевіряти (проводити ідентифікацію / верифікацію) ще й вигодонабувача за договором страхування, якщо це інша особа ніж страхувальник. Адже зазвичай вигодонабувач	Ураховуючи норми Закону про ПВК/ФТ (пункт 31 частини першої статті 1, пункт 4 частини другої статті 8, частини четвертої статті 11 Закону про ПВК/ФТ), страхова компанія як СПФМ не зобов’язана здійснювати належну перевірку вигодонабувачів (крім договорів страхування життя), на рахунки яких здійснюються виплати страхового

⁹ ДП “НАІС” – ДП “Національні інформаційні системи”.

	перевіряється тільки на етапі виплати страхового відшкодування	відшкодування, за умови, що такі вигодонабувачі не є клієнтами страхової компанії та не користуються її послугами. Це не стосується договорів, укладених на користь третьої особи
23	Чи підлягає відображенню в показниках А2J031–А2J033 звіту 2JX виплати страхового відшкодування на рахунок СТО ¹⁰ ? Чи можна вважати цю операцію здійсненою на користь клієнта?	На нашу думку, операцію з виплати страхового відшкодування на рахунок СТО за договорами страхування [класу страхування 3 “Страхування наземних транспортних засобів (крім залізничного рухомого складу)” (далі – страхування КАСКО)] можна вважати операцією, здійсненою на користь страхувальника, тобто клієнта, з яким укладено договір страхування КАСКО. Відповідно до правил та особливостей формування показників, що подаються у звітному файлі 2JX: у показнику А2J031 зазначається інформація про загальні обсяги здійснених операцій <u>протягом звітнього кварталу за дорученням та/або на користь клієнтів – фізичних осіб та фізичних осіб-підприємців небанківської установи-СПФМ</u>, щодо яких небанківською установою-СПФМ до моменту здійснення операції (операцій) встановлено факт належності таких клієнтів до PERs, членів їх сімей та осіб, пов’язаних з PERs, та кількість зазначених клієнтів, які здійснювали операції протягом звітнього періоду; у показнику А2J032 надається інформація про загальні обсяги здійснених операцій <u>протягом звітнього кварталу за дорученням та/або на користь клієнтів небанківської установи-СПФМ</u>, ризик ділових відносин з якими (ризик фінансової операції без встановлення ділових відносин яких) є високим і визначений таким небанківською установою-

¹⁰ СТО – станція технічного обслуговування.

СПФМ до моменту здійснення операції (операцій), та щодо яких (клієнтів) СПФМ зобов'язаний уживати посилені заходи належної перевірки [крім клієнтів, які (КБВ яких) є РЕР, членами їх сімей та особами, пов'язаними з РЕР, інформація про які відображається в показниках A2J031 і A2J033] та кількість зазначених клієнтів, які здійснювали операції протягом звітного періоду;

у **показнику A2J033** зазначається інформація про загальні обсяги здійснених операцій протягом звітного кварталу за дорученням та/або на користь клієнтів небанківської установи-СПФМ, щодо яких небанківською установою-СПФМ до моменту здійснення операції (операцій) встановлено факт належності їх КБВ до РЕР, членів їх сімей та осіб, пов'язаних з РЕР, та кількість зазначених клієнтів, які здійснювали операції протягом звітного періоду. Інформація відображається в розрізі видів зазначених клієнтів небанківської установи-СПФМ: банк, небанківська фінансова установа, інша юридична особа. Крім того, у НРП Q006 (примітка) обов'язково зазначається умовний код виду клієнтів, а саме:

“1” – якщо клієнтом є банк;

“2” – якщо клієнтом є небанківська фінансова установа;

“3” – якщо клієнтом є інша юридична особа;

у **показниках A2J031, A2J032, A2J033** має відображатися інформація про загальну суму всіх операцій (послуг), включаючи ті, які здійснені (надані) на підставі укладених договорів, здійснених (наданих) небанківською установою-СПФМ протягом звітного кварталу як на користь зазначених клієнтів небанківської установи-СПФМ, так і за дорученням цих клієнтів, які користуються послугами

		небанківської установи-СПФМ, зокрема: здійснення страхових виплат, повернення страхових платежів за достроково припиненими договорами страхування та приймання страхових платежів
24	Якщо за результатами оцінки ризик-профілю клієнта неприбуткової організації ризик ділових відносин “середній”, оскільки спрацьовує критерій “неприбуткова організація”, але ми впевнені, що установу клієнт не використовує для ПВК/ФТ, бо неприбуткові організації працюють за затвердженими бюджетами, чи можна на підставі цього судження встановити ризик ділових відносин як “низький”?	У пункті 58 розділу IV Положення № 107 зазначено, що установа, у разі відсутності критеріїв ризику і відсутності підозр, установлює низький ризик стосовно ділових відносин з клієнтами, які користуються послугами установи з низьким рівнем ризику ВК/ФТ (наприклад, фінансові операції стосуються переважно оплати комунальних послуг, іншої звичайної діяльності населення). Критерії ризиків визначаються установою самостійно з урахуванням критеріїв ризиків, установлених Національним банком у додатку 18 до Положення № 107, типологічних досліджень СУО¹¹, результатів національної оцінки ризиків, а також рекомендацій Національного банку (пункт 42 розділу IV Положення № 107). Отже, у разі наявності хоча б одного критерію ризику не може бути встановлений низький ризик ділових відносин з клієнтом. Також зауважуємо, що відповідно до вимог частини сьомої статті 7 Закону про ПВК/ФТ установа зобов’язана вживати щодо неприбуткових організацій (ураховуючи благодійні) заходів для мінімізації ризику бути використаним з метою ВК/ФТ відповідно до приписів додатка 5 до Положення № 107

¹¹ СУО – спеціально уповноважений орган.

25	У пункті 7 Положення № 107 передбачено, що установа призначає відповідального працівника установи згідно з вимогами законодавства України у сфері ПВК/ФТ на рівні керівництва установи. Ця норма кореспондується з нормою пункту 71 Положення № 107, згідно з якою посада відповідального працівника установи має рівень керівництва установи. Відповідно до пункту 72 Положення № 107 відповідальний працівник установи безпосередньо підпорядковується керівнику установи та звітує перед ним. З іншого боку, згідно з частиною другою статті 30 Закону про страхування страховик має право визначити головного комплаєнс-менеджера працівником, відповідальним за проведення фінансового моніторингу та за виконання вимог до структури власності та істотної участі страховика. Однак відповідно до частини третьої статті 30 Закону про страхування головний комплаєнс-менеджер підпорядковується раді страховика та звітує перед нею. Таким чином, відбувається певна правова колізія, за якої одна й та сама особа має подвійне підпорядкування: керівнику установи, яким у розумінні законодавства про ПВК/ФТ є саме голова правління (генеральний директор), та наглядовій раді страховика. Чи вбачатиме Національний банк під час перевірки страховиків факту порушення в підпорядкуванні та звітуванні відповідального працівника наглядовій раді, якщо головний комплаєнс-менеджер визначений	Згідно з частиною другою статті 8 Закону про ПВК/ФТ СПФМ зобов'язані забезпечувати належну організацію та проведення первинного фінансового моніторингу. З метою належної організації внутрішньої системи ПВК/ФТ та проведення первинного фінансового моніторингу установа вживає заходів, визначених у пункті 7 розділу II Положення № 107, зокрема, <u>призначає відповідального працівника установи згідно з вимогами законодавства у сфері ПВК/ФТ на рівні керівництва установи.</u> Відповідальний працівник установи призначається в порядку, визначеному <u>установчими документами установи та Положенням № 107.</u> Відповідальний працівник установи повинен мати бездоганну ділову репутацію та відповідати кваліфікаційним вимогам, установленим у Положенні № 107. Кваліфікаційними вимогами стосовно відповідального працівника установи є вимоги щодо професійної придатності відповідального працівника установи, а також, якщо немає фактів, передбачених у Положенні № 107 (пункт 74 розділу V Положення № 107). Відповідно до пункту 72 розділу V Положення № 107 відповідальний працівник установи безпосередньо підпорядковується керівнику установи та звітує перед ним. Також зауважуємо, що відповідальність за неналежну організацію та проведення первинного фінансового моніторингу несе керівник установи, а також відповідальний працівник установи (частина шоста статті 8 Закону про ПВК/ФТ). Щодо виконання функцій відповідального працівника установи та головного комплаєнс-менеджера установи за
----	--	---

	одночасно й відповідальною особою за проведення фінансового моніторингу?	сумісництвом повідомляємо, що відповідно до статті 102¹ Кодексу законів про працю України сумісництвом вважається виконання працівником, крім основної, іншої оплачуваної роботи на умовах трудового договору у вільний від основної роботи час на тому самому або іншому підприємстві, в установі, організації або у роботодавця – фізичної особи. Також відповідно до частини другої статті 30 Закону про страхування страховик має право визначити головного комплаєнс-менеджера працівником, відповідальним за проведення фінансового моніторингу та за виконання вимог до структури власності та істотної участі страховика. Отже, ураховуючи зазначене, у разі визначення головного комплаєнс-менеджера працівником, відповідальним за проведення фінансового моніторингу, звітування з питань ПВК/ФТ здійснюється керівнику установи відповідно до вимог Положення № 107
26	Не вдалося протестувати до 01.09.2025 електронний кабінет системи фінансового моніторингу відповідно листа Національного банку від 03.06.2025 № 25-0009/42897. Під час намагання це зробити виявилось, що система ще не готова до тестування. Чи є орієнтовні строки впорядкування роботи електронного кабінету системи фінансового моніторингу?	Рекомендації щодо тестування СПФМ – небанківськими установами Інформаційно-телекомунікаційної системи “Електронний кабінет системи фінансового моніторингу” розміщені на офіційному вебсайті Державної служби фінансового моніторингу України (“Роз’яснення щодо інформаційного обміну”). У разі наявності проблем з тестуванням електронного кабінету системи фінансового моніторингу слід звертатися до ІТ департаменту Державної служби фінансового моніторингу України
27	Чи вимагається розроблення та затвердження окремої політики щодо роботи з РЕР, чи це питання може бути врегульоване в межах загальних правил НПК та інших внутрішніх документів установи з питань ПВК/ФТ?	Норми додатка 8 до Положення № 107 вимагають від установ розробити внутрішні процедури з метою виявлення факту належності потенційного клієнта і клієнта, з яким підтримуються ділові відносини, до категорії РЕР. Відповідні

		процедури можуть бути викладені як окремий документ, або міститься в одному документі, на розсуд установи, але мають бути дотримані вимоги щодо змісту таких внутрішніх процедур, що визначені в додатку 8 до Положення № 107
28	Чи може право надання дозволу на співробітництво з агентом бути делеговане керівником установи іншому працівнику на підставі довіреності?	Відповідно до пункту 9 додатка 9 до Положення № 107 установа за результатами здійсненого аналізу складає обґрунтований висновок щодо можливості співробітництва з відповідним агентом, ураховуючи виявлені ризики та їх прийнятність / неприйнятність для установи, що підписується відповідальним працівником установи. Дозвіл на співробітництво з агентом надає виконавчий орган (якщо виконавчий орган колегіальний) / керівник установи шляхом накладення відповідної резолюції на висновок або спеціально створений окремий комітет або комітет, що вже діє в установі, шляхом прийняття відповідного рішення. Отже, законодавством України не передбачено делегування керівником установи права надання дозволу на співробітництво з агентом іншому працівнику на підставі довіреності
29	Просимо надати роз'яснення щодо змісту та ключових аспектів, які має містити програма з фінансового моніторингу як окремий внутрішній документ установи	Відповідно до частини першої статті 8 Закону про ПВК/ФТ СПФМ (крім спеціально визначених СПФМ, що провадять свою діяльність одноособово, без утворення юридичної особи) з урахуванням вимог законодавства, результатів національної оцінки ризиків та оцінки ризиків, притаманних його діяльності, <u>розробляє, впроваджує та оновлює правила фінансового моніторингу, програми проведення первинного фінансового моніторингу та інші внутрішні документи з питань фінансового моніторингу</u> (далі – внутрішні документи з питань фінансового

		моніторингу) і призначає працівника, відповідального за його проведення (далі – відповідальний працівник). Крім того, внутрішні документи з питань фінансового моніторингу <u>повинні містити процедури, достатні для забезпечення ефективного управління ризиками, а також для запобігання використанню послуг та продуктів СПФМ для ПВК/ФТ.</u> Вимоги до внутрішніх документів установи з питань ПВК/ФТ визначені в розділі III Положення № 107. Таким чином, СПФМ <u>самостійно</u> визначає кількість, перелік, формат та структуру внутрішніх документів з питань ПВК/ФТ, зокрема, у вигляді одного загального документа або кількох окремих документів (наприклад, затверджувати лише тільки правила, або правила та програму тощо), з урахуванням норм Закону про ПВК/ФТ та розділу III Положення № 107
30	Якщо дві юридичні особи є учасниками однієї групи та мають спільних клієнтів (наприклад, за договорами страхування КАСКО та страхування життя), чи може одна юридична особа використовувати результати ідентифікації, проведеної іншою юридичною особою – учасником групи, для цілей ідентифікації та актуалізації даних клієнта, керуючись пунктом 96 Положення № 107?	Юридична особа може використовувати результати ідентифікації та верифікації клієнтів, проведеної іншою юридичною особою – учасником групи, у разі використання інструменту покладання з урахуванням вимог Закону про ПВК/ФТ та додатка 10 до Положення № 107
31	Після спливу якого терміну з моменту застосування Національним банком заходів впливу до третьої особи таку особу можна знову розглядати для співробітництва та використання інструменту покладання?	Згідно з пунктом 7 додатка 10 до Положення № 107 <u>до прийняття рішення щодо співробітництва</u> з відповідною третьою особою та використання інструменту покладання на її результати НПК установа має здійснити попередній аналіз надійності такої особи в порядку, визначеному внутрішніми документами установи з питань ПВК/ФТ. Метою такого аналізу є виявлення та оцінка установою ризиків, пов'язаних із майбутнім співробітництвом, а саме можливістю установи
32	Застосування яких саме заходів впливу з боку Національного банку до третьої особи унеможливорює розгляд такої особи для співробітництва та використання інструменту покладання?	

		виконувати законодавство у сфері ПВК/ФТ, використовуючи результати НПК третьої особи. Установа під час здійснення аналізу має з'ясувати, чи була особа об'єктом застосування <u>заходів впливу за порушення вимог щодо НПК та/або порядку зберігання інформації</u> з боку органу, що здійснює нагляд за її діяльністю у сфері ПВК/ФТ, та чи була установа об'єктом розслідування з питань ВК/ФТ. Ураховуючи вищезазначене, установа розглядає інформацію щодо застосування заходів впливу до третьої особи-СПФМ <u>до прийняття рішення щодо співробітництва</u> з нею та використання інструменту покладання на її результати НПК. Розглядається наявність, зокрема застосування до третьої особи-СПФМ, державне регулювання та нагляд щодо якої у сфері ПВК/ФТ здійснює Національний банк, застосування з боку Національного банку <u>заходів впливу за порушення вимог щодо НПК та/або порядку зберігання інформації</u>. Зазначаємо, що Положення № 107 не містить заборон щодо можливості співробітництва з третьою особою-СПФМ, до якої були застосовані заходи впливу за порушення вимог стосовно НПК та/або порядку зберігання інформації з боку органу, що здійснює нагляд за її діяльністю у сфері ПВК/ФТ. Установа <u>самостійно приймає рішення</u> щодо можливості укладення договору покладання з третьою особою-СПФМ. Під час прийняття такого рішення, на думку Національного банку, установа має брати до уваги вагомість порушень вимог законодавства з питань ПВК/ФТ, що були допущені третьою особою-СПФМ, а також поточний стан виконання третьою
--	--	--

		особою-СПФМ вимог зазначеного законодавства, зокрема стосовно порядку проведення НПК
33	Яким чином страховій компанії діяти, якщо клієнт має реєстрацію на тимчасово окупованій території, але фактично проживає за кордоном і не може надати офіційних документів для підтвердження цього факту?	Відповідно до пункту 28 додатка 2 до Положення № 107 установа, якщо немає підозр щодо достовірності (чинності) документів та/або інформації, <u>може не здійснювати верифікації</u> одержаних від клієнта та засвідчених ним ідентифікаційних <u>даних щодо місця проживання або місця перебування</u> фізичної особи – резидента України (місця проживання або місця тимчасового перебування фізичної особи-нерезидента в Україні)
34	Чи потрібно вимагати паспорт та РНОКПП представника юридичної особи, якщо опитувальник підписаний його КЕП, де зазначені всі потрібні ідентифікаційні дані?	Відповідно до частини двадцятої статті 11 Закону про ПВК/ФТ, якщо особа діє як представник клієнта, СПФМ повинен перевірити на підставі офіційних документів наявність у цієї особи відповідних <u>повноважень</u>, а також здійснити ідентифікацію та верифікацію такої особи. Порядок ідентифікації, верифікації клієнта (представника клієнта) визначений у додатку 2 до Положення № 107. Згідно з пунктом 12 додатка 2 до Положення № 107 установа отримує ідентифікаційний документ під час здійснення верифікації, зокрема, фізичної особи – представника клієнта шляхом: 1) пред'явлення оригіналу документа власником у його особистій присутності; 2) пред'явлення оригіналу документа власником під час верифікації, здійсненої установою в режимі відеотрансляції з дотриманням вимог, визначених у додатку 3 до Положення № 107. Згідно з абзацом четвертим пункту 12 додатку 2 до Положення № 107 установа може використовувати й інші

		методи ідентифікації та верифікації представників юридичної особи, <u>які є її підписантами</u> (включені до переліку осіб, які мають право підписувати розрахункові документи клієнта), зокрема шляхом отримання необхідних ідентифікаційних даних підписантів від клієнта у вигляді листа / опитувальника, <u>підписаного КЕП керівника</u> цієї юридичної особи. Також установа може здійснити верифікацію представника клієнта – суб'єкта господарювання в порядку, визначеному в пункті 24 додатка 2 до Положення № 107, у разі наявності договору доступу до інтегрованої системи електронної ідентифікації. Отже, установа <u>самостійно</u> обирає спосіб верифікації фізичної особи, яка є представником клієнта – юридичної особи, зі способів, що передбачені в Положенні № 107
35	Щодо ідентифікації та верифікації третьої особи (потерпілого) під час виплати за договорами страхування ОСЦПВ: на підставі яких документів та який обсяг даних має бути встановлений щодо потерпілої особи – юридичної особи з урахуванням пункту 11 частини третьої статті 32 Закону України “Про обов’язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів”; чи вважається відмовою від проходження ідентифікації та верифікації надання потерпілою фізичною особою лише дистанційно копій паспорта та РНОКПП, без використання інших способів, передбачених у Положенні № 107; що повинен вчинити страховик, якщо потерпіла особа (не клієнт) відмовляється пройти ідентифікацію та	Закон про ПВК/ФТ та Положення № 107 не вимагають від страхових установ здійснювати належну перевірку суб'єктів господарювання, на рахунки яких здійснюються виплати страхового відшкодування (за дорученням та в інтересах клієнта) за умови, що такі суб'єкти господарювання не є клієнтами страхової компанії та не користуються її послугами. Водночас пункт 11 частини третьої статті 32 Закону України “Про обов’язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів” передбачає, що до заяви на страхову виплату додаються документи, необхідні для ідентифікації та верифікації юридичної особи, якщо потерпілою особою є юридична особа, у випадках та в обсязі, встановлених Законом про ПВК/ФТ. Згідно з пунктом 17 додатка 2 до Положення № 107 установа здійснює ідентифікацію та верифікацію особи, на

	верифікацію у встановленому законодавством України порядку; які правові наслідки для потерпілої особи в разі відмови пройти ідентифікацію та верифікацію у встановленому законодавством України порядку; які правові наслідки для страховика виплати страхового відшкодування, якщо потерпіла особа (не клієнт) відмовляється пройти ідентифікацію та верифікацію у встановленому законодавством України порядку?	користь якої здійснюється страхове відшкодування або страхова виплата за договорами страхування відповідальності перед третьою особою, під час проведення страхового відшкодування або страхової виплати за такими договорами. Отже, у випадках виплати страхового відшкодування потерпілій особі потрібно встановлювати ідентифікаційні дані, перелік яких визначається в частинах дев'ятій та десятій статті 11 Закону про ПВК/ФТ
36	Якщо в клієнта (юридичної особи) змінився КБВ, який є національним публічним діячем, на іншого КБВ, який також є РЕР, чи потрібно отримувати повторний дозвіл на продовження ділових відносин?	Метою дозволу на встановлення / продовження ділових відносин з особою, яка є РЕР (КБВ якої є РЕР), є отримання виваженого рішення керівника щодо можливості управляти ризиками, притаманними клієнту, який має всебічне розуміння потенційних та наявних ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення та ризик-профілю конкретного клієнта, а також вимог внутрішніх документів банку з питань ПВК/ФТ. Здійснення установою оцінки ризику ділових відносин (фінансової операції без встановлення ділових відносин) з клієнтом передбачає встановлення рівня ризику, що враховує наявність притаманних клієнту, його діяльності критеріїв ризику, у тому числі критеріїв ризику, що зумовлені комерційною чи особистою діяльністю не тільки самого клієнта, але і його КБВ. Отже, якщо в разі зміни КБВ клієнта новим КБВ клієнта є особа, яка є національним публічним діячем, установа має переоцінити ризики ділових відносин з клієнтом та отримати

		дозвіл керівника на продовження ділових відносин з таким клієнтом, ураховуючи наявні та потенційні ризики ВК/ФТ, притаманні клієнту
37	Якщо клієнт (фізична особа), що мав статус національного публічного діяча, набув статусу діяча, який виконує публічні функції в міжнародній організації, чи потрібно, крім переоцінки ризику, отримувати новий дозвіл на продовження ділових відносин?	Метою дозволу на встановлення / продовження ділових відносин з особою, яка є РЕР (КБВ якої є РЕР), є отримання виваженого рішення керівника щодо можливості управляти ризиками, притаманними клієнту, який має всебічне розуміння потенційних та наявних ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення та ризик-профілю конкретного клієнта, а також вимог внутрішніх документів банку з питань ПВК/ФТ. Здійснення установою оцінки ризику ділових відносин (фінансової операції без встановлення ділових відносин) з клієнтом передбачає встановлення рівня ризику, що враховує наявність притаманних клієнту, його діяльності критеріїв ризику, у тому числі критеріїв ризику, що зумовлені комерційною чи особистою діяльністю клієнта. Отже, якщо клієнт (фізична особа), що мав статус національного публічного діяча, набув статусу діяча, який виконує публічні функції в міжнародній організації, установа має отримати дозвіл керівника на продовження ділових відносин з таким клієнтом, ураховуючи наявні та потенційні ризики ВК/ФТ, притаманні клієнту
38	Як трактувати відмітку в ЄДР про можливу недостовірність інформації про структуру власності, якщо в юридичної особи єдиний засновник, який є і КБВ, що підтверджено статутними документами? Чи є така відмітка підставою для підвищення рівня ризику клієнта?	Відповідно до вимог пунктів 2–4 додатка 4 до Положення № 107 установа з метою встановлення КБВ зобов'язана вжити належних заходів для перевірки достовірності інформації щодо КБВ та пересвідчитися, що установа знає, хто є КБВ (за

його наявності), уживаючи обґрунтованих заходів для розуміння права власності (контролю) та структури власності.

Установа для встановлення та верифікації особи КБВ має право використовувати дані, що містяться в офіційних документах, офіційних та/або інших відкритих джерелах, зокрема в іноземних державних реєстрах, подібних до ЄДР. Установа також може використовувати інформацію, отриману від клієнта, уживаючи необхідних заходів із перевірки отриманої інформації за допомогою інших джерел.

Установа під час встановлення КБВ клієнта не повинна покладатися виключно на ЄДР, крім випадків, безпосередньо визначених у Положенні № 107.

Водночас слід ураховувати, що КБВ не може бути особою, яка має формальне право на 25 чи більше відсотків статутного капіталу або прав голосу в юридичній особі, але є комерційним агентом, номінальним власником або номінальним утримувачем, або лише посередником щодо такого права (пункт 30 частини першої статті 1 Закону про ПВК/ФТ).

Отже, у разі наявності в ЄДР відмітки про можливу недостовірність інформації про структуру власності в зазначеній відповіді, установа має вжити додаткових заходів щодо перевірки достовірності інформації про КБВ з метою встановлення реального КБВ та вжити відповідних заходів за результатами такої перевірки.

Щодо підстави для підвищення рівня ризику клієнта, то установа самостійно визначає критерії ризиків з урахуванням критеріїв ризиків, установлених Національним банком у додатку 18 до Положення № 107, типологічних досліджень СУО, результатів національної оцінки ризиків, а також

		рекомендацій Національного банку (пункт 42 розділу IV Положення № 107)
39	Чи потрібно вимагати в клієнта – фізичної особи паспорт країни громадянства, якщо він надав посвідку на постійне проживання в Україні? Як розглядати прострочений паспорт країни громадянства?	Відповідно до пункту 6 додатка 2 до Положення № 107 установа зобов'язана здійснювати верифікацію <u>на підставі офіційних документів</u> або інформації, отриманої з офіційних джерел або інших надійних джерел, визначених у <u>додатку 1</u> до Положення № 107. <u>Офіційні документи мають бути чинними (дійсними) на момент їх подання</u> (пункт 7 додатка 2 до Положення № 107). Установа забезпечує перевірку відповідності оформлення офіційних документів вимогам законодавства України та їх чинності (дійсності), а також ужиття інших заходів з метою мінімізації ризику використання підробок та документів з ознаками фальсифікації під час ідентифікації та верифікації (пункт 8 додатка 2 до Положення № 107). Згідно з пунктом 9 додатка 2 до Положення № 107 установа здійснює верифікацію клієнта – фізичної особи на підставі <u>ідентифікаційного документа</u> його власника щодо зазначених у цьому пункті ідентифікаційних даних. Ідентифікаційний документ – паспорт громадянина України або інший документ, що посвідчує особу та відповідно до <u>законодавства України</u> може бути використаний на території України для укладення правочинів (підпункт 14 пункту 5 розділу I Положення № 107). У пункті 2 частини першої статті 13 Закону про демографічний реєстр визначений перелік <u>документів, що посвідчують особу</u> та підтверджують її спеціальний статус, до якого, зокрема, належить <u>посвідка на постійне проживання</u>.

		Таким чином, ідентифікація та верифікація іноземця чи особи без громадянства на території України може здійснюватися на підставі посвідки на постійне проживання. Водночас інформуємо, що в разі наявності сумніву щодо неактуальності / втрати чинності посвідки на постійне проживання установа має витребувати в клієнта паспортний документ іноземця (або документ, що підтверджує особу без громадянства), який містить відмітку про видачу зазначеної посвідки. Водночас паспортний документ іноземця (або документ, що підтверджує особу без громадянства) має бути чинним (дійсним) на момент його подання
40	У разі подвійного громадянства клієнта (наприклад, діючий паспорт Канади та прострочений паспорт рф), за якою країною слід визначати рівень ризику?	Законодавство у сфері ПВК/ФТ зобов'язує СПФМ встановлювати під час ідентифікації та верифікації фізичної особи-нерезидента в межах здійснення НПК, зокрема, але не виключно, <u>громадянство</u>, відомості про місце проживання або місце тимчасового перебування в Україні (частина десята статті 11 Закону про ПВК/ФТ). <u>Порядок отримання таких відомостей / інформації визначається установою самотійно з урахуванням ризик-орієнтованого підходу та зазначається у внутрішніх документах установи з питань ПВК/ФТ.</u> Ураховуючи зазначене установа має витребувати від фізичної особи-нерезидента документи, які підтверджують чи спростовують реєстрацію / постійне проживання в рф. За результатами здійснення аналізу отриманих документів установа <u>самотійно</u> має визначитися щодо належності / неналежності клієнта до осіб, які зареєстровані / постійно проживають в рф. Якщо клієнт є громадянином рф і не має документа(ів), що підтверджує(ють) факт його постійного проживання в

		Україні або в іншій, ніж рф, країні, то установа, на думку Національного банку, може вважати цього клієнта громадянином та резидентом рф та вживати відповідних заходів. Звертаємо увагу, що згідно з вимогами частини п'ятої статті 7 Закону про ПВК/ФТ стосовно клієнтів, які є громадянами держави, що здійснює збройну агресію проти України (крім громадян такої держави, яким надано статус учасника бойових дій після 14.04.2014), та/або особами, місцем постійного проживання (перебування, реєстрації) яких є держава, що здійснює збройну агресію проти України, установа зобов'язана <u>встановити високий ризик ділових відносин та здійснювати посилені заходи належної перевірки</u> в порядку, визначеному в додатку 6 до Положення № 107 та внутрішніх документах установи з питань ПВК/ФТ
41	Чи належить до категорії національних публічних діячів посада керівника державної організації (установи, закладу), ураховуючи різницю в організаційно-правових формах порівняно з державними підприємствами?	У пункті 37 частини першої статті 1 Закону про ПВК/ФТ визначено, що до категорії національних публічних діячів належать керівники адміністративних, управлінських чи наглядових органів державних та казенних підприємств, господарських товариств, державна частка у статутному капіталі яких прямо чи опосередковано перевищує 50 відсотків. Оскільки державні організації (установи, заклади) мають іншу організаційно-правову форму, керівники відповідних органів таких організацій не належать до національних публічних діячів за наведеною ознакою
42	Чи належать до категорії PER члени керівних органів обласних та міжрегіональних політичних партій?	Відповідно до абзацу двадцять другого пункту 37 частини першої статті 1 Закону про ПВК/ФТ члени керівних органів політичних партій належать до категорії національних публічних діячів. У статті 3 Закону України "Про політичні партії в Україні" (далі – Закон про партії) передбачено, що

		політичні партії провадять свою діяльність відповідно до Конституції України, Закону про партії, а також інших законів України та згідно із партійним статутом, прийнятим у визначеному Законом про партії порядку. Відповідно до статті 8 Закону про партії статут політичної партії має містити перелічені в пунктах 1–10 цієї статті відомості, зокрема, перелік статутних органів політичної партії, порядок їх утворення, їхні повноваження і термін цих повноважень; порядок створення, загальну структуру та повноваження обласних, міських, районних організацій політичної партії та її первинних осередків. Рішення про створення політичної партії приймається на її установчому з'їзді (конференції, зборах), на якому також затверджується статут політичної партії, обираються її керівні та контрольно-ревізійні органи. Обласні, міські, районні організації, первинні осередки політичної партії або інші структурні утворення, передбачені в статуті партії, утворюються в порядку, визначеному статутом партії. Рішення про їх утворення приймається на установчих зборах (конференції) обласної, міської, районної організації, первинного осередку політичної партії або іншого структурного утворення відповідно та оформлюється протоколом, який серед іншого має містити відомості щодо рішення про обрання керівника, визначення кількісного та персонального складу керівних та контрольно-ревізійних органів обласної, міської, районної організації, первинного осередку політичної партії або іншого структурного утворення, передбаченого статутом партії (стаття 10 Закону про партії).
--	--	--

		Отже, члени керівних органів обласних та міжрегіональних політичних партій вважатимуться національними публічними діячами, якщо вони згідно зі статутом конкретної політичної партії належать до членів керівних органів цієї політичної партії
43	Чи належать до категорії РЕР перші заступники та заступники керівників державних підприємств та господарських товариств з державною часткою понад 50%, ураховуючи, що в Законі про ПВК/ФТ прямо зазначені лише керівники?	Згідно з абзацом двадцять першим пункту 37 частини першої статті 1 Закону про ПВК/ФТ <u>керівники адміністративних, управлінських чи наглядових органів державних та казенних підприємств, господарських товариств, державна частка у статутному капіталі яких прямо чи опосередковано перевищує 50 відсотків, є національними публічними діячами.</u> Заступників керівників адміністративних, управлінських чи наглядових органів у цьому переліку немає, а тому не вбачаємо підстав для визначення їх національними публічними діячами за наведеною ознакою
44	Чи поширюються вимоги пункту 17 додатка 2 до Положення № 107 щодо ідентифікації та верифікації особи, на користь якої здійснюється виплата, на застрахованих осіб за договорами добровільного медичного страхування (наприклад, коли особа перебуває в комі за кордоном, а виплата здійснюється на користь медичного закладу)?	1. Щодо ідентифікації та верифікації особи, на користь якої здійснюється виплата. У частині п'ятій статті 11 Закону про ПВК/ФТ визначено, що ідентифікація та верифікація клієнта здійснюються до встановлення ділових відносин, вчинення правочинів (крім випадків, передбачених Законом про ПВК/ФТ), проведення фінансової операції, відкриття рахунку. Згідно з пунктом 17 додатка 2 до Положення № 107 установа під час укладення договору про надання послуг на користь третьої особи здійснює ідентифікацію та верифікацію особи, яка укладає договір. Договір має містити всі ідентифікаційні дані особи, на користь якої він укладений. Установа здійснює верифікацію цієї особи під час

		пред'явлення нею до установи першої вимоги або вираження іншим способом наміру отримати відповідні послуги. Звертаємо увагу, що відповідно до пункту 23 розділу III Положення № 107 внутрішні документи установи з питань ПВК/ФТ принаймні мають містити, зокрема: - визначення працівників та/або підрозділів (за наявності) установи, відповідальних за здійснення заходів з НПК, та розподіл обов'язків між ними; - порядок дій, який забезпечує здійснення всіх заходів з НПК (зокрема заходів з ідентифікації та верифікації, встановлення КБВ, моніторингу ділових відносин та фінансових операцій, актуалізації даних про клієнта); - порядок використання інструменту покладання (у разі прийняття установою рішення використовувати цей інструмент). Отже, з урахуванням зазначених вимог Положення № 107 рекомендуємо вдосконалити внутрішні документи установи з питань ПВК/ФТ, зокрема в частині доповнення порядку здійснення НПК, який міститиме детальний порядок способів здійснення верифікації застрахованої особи, на користь якої укладено договір страхування, зокрема у випадках, наведених у цьому питанні. 2. Щодо НПК суб'єкта господарювання (медичного закладу, <u>на рахунок якого здійснюється виплата страхового відшкодування</u>). Згідно з пунктом 50 частини першої статті 1 Закону про страхування страхова виплата (страхове відшкодування) – грошові кошти, що виплачуються страховиком у разі настання
--	--	---

		страхового випадку відповідно до умов договору страхування та/або законодавства. Страховий випадок – подія, передбачена договором страхування або законодавством, ризик виникнення якої застрахований, з настанням якої виникає обов’язок страховика здійснити страхову виплату страхувальнику або іншій особі, визначеній у договорі страхування або відповідно до законодавства (пункт 59 частини першої статті 1 Закону про страхування). Ураховуючи викладене, вважаємо, що страхова виплата, проведена на користь медичного або іншого спеціалізованого закладу, не є виплатою коштів застрахованій особі. Також зазначаємо, що відповідно до норм Закону про ПВК/ФТ (пункт 31 частини першої статті 1, пункт 4 частини другої статті 8, частина четверта статті 11 Закону про ПВК/ФТ) <u>страхова компанія як СПФМ не зобов’язана здійснювати належну перевірку суб’єктів господарювання, на рахунки яких здійснюються виплати страхового відшкодування (за дорученням та в інтересах клієнта) за умови, що такі суб’єкти господарювання не є клієнтами страхової компанії та не користуються її послугами.</u> Водночас звертаємо увагу, що відповідно до пункту 3 частини другої статті 8 Закону про ПВК/ФТ СПФМ зобов’язаний забезпечувати функціонування належної системи управління ризиками, застосування у своїй діяльності ризик-орієнтованого підходу та вжиття належних заходів з метою мінімізації ризиків. Отже, у разі виникнення підозр щодо суб’єкта господарювання, на рахунок якого здійснюється виплата страхового відшкодування, з метою мінімізації ризиків
--	--	---

		легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та/або фінансування розповсюдження зброї масового знищення (далі – ВК/ФТ), рекомендуємо вжити заходів щодо такого суб'єкта господарювання, достатніх для розуміння характеру його діяльності
45	Чи є достатнім для верифікації представника юридичної особи отримання листа з його ідентифікаційними даними, підписаного КЕП, без надання копій паспорта та РНОКПП?	Див. відповідь на запитання 34
46	Якщо клієнт укладає новий договір страхування протягом шести місяців після закінчення дії попереднього, чи вважається це встановленням нових ділових відносин, і чи слід дату нового договору зазначати як дату встановлення відносин у звітності?	У частині другій статті 98 Закону про страхування встановлено, якщо договором страхування або законодавством України не передбачено інше, договір страхування набирає чинності з 0 годин дня, наступного за днем укладення договору та/або сплати страхової премії чи її першої частини (у разі сплати страхової премії частинами), та закінчується о 24 годині дати, що зазначена в договорі страхування як дата закінчення строку дії договору страхування. З огляду на вищезазначене вбачається, <u>якщо договором страхування або законодавством України не передбачено інше</u>, ділові відносини між страховою компанією та клієнтом виникають з дня набрання чинності договором страхування, тобто з 0 годин дня, наступного за днем укладення договору та/або сплати страхової премії чи її першої частини. Водночас звертаємо увагу, що ідентифікація та верифікація клієнта здійснюються <u>до встановлення ділових відносин</u>, вчинення правочинів (крім випадків, передбачених Законом про ПВК/ФТ), проведення фінансової операції,

відкриття рахунку (частина п'ята статті 11 Закону про ПВК/ФТ, пункт 2 додатка 2 до Положення № 107).

Повторна ідентифікація та верифікація клієнта (його представника) не є обов'язковими, якщо ця особа раніше була ідентифікована та верифікована згідно з вимогами закону, за умови відсутності у СПФМ підозр та/або підстав вважати, що наявні документи, дані та/або інформація про клієнта (представника клієнта) є нечинними (недійсними) та/або неактуальними (частина п'ятнадцята статті 11 Закону про ПВК/ФТ, пункт 29 додатка 2 до Положення № 107).

Зазначаємо, що в разі закінчення дії договору страхування, укладеного між установою та клієнтом, ділові відносини між ними припиняються (у разі наявності лише цього договору), і ця особа вже не вважається клієнтом установи в контексті визначення, наведеного в Законі про ПВК/ФТ.

Водночас потрібно зауважити, що в разі наступного встановлення ділових відносин, зокрема укладення нового договору з фізичною особою, яка вже була раніше клієнтом установи, на думку Національного банку, не потрібно здійснювати повторно її ідентифікацію та верифікацію, якщо ця особа раніше була ідентифікована та верифікована згідно з вимогами закону та за умови, що в установи немає підозр та/або підстав вважати, що наявні документи, дані та/або інформація про клієнта (представника клієнта) є нечинними (недійсними) та/або неактуальними на момент встановлення таких відносин.

Разом з тим, якщо ідентифікація та верифікація клієнта була здійснена не відповідно до вимог закону, установа під час укладення нового договору із фізичною особою, яка вже була

раніше клієнтом установи, зобов'язана здійснити її ідентифікацію та верифікацію в порядку, визначеному в додатку 2 до Положення № 107.

Роз'яснення щодо проведення установами повторної ідентифікації, верифікації клієнта /представника клієнта містяться в листі Національного банку від 26.09.2023 № 25-0005/71150.

Запитання “чи слід дату нового договору зазначати як дату встановлення відносин у звітності” потребує уточнення, оскільки незрозуміло, про яку звітність йдеться.

Відповідно до Правил формування показників (Description) файла 2JX “Дані з питань фінансового моніторингу” у показниках **A2J036–A2J041** зазначається інформація про загальну кількість клієнтів небанківської установи-СПФМ (юридичних осіб-резидентів, юридичних осіб-нерезидентів, фізичних осіб-резидентів, фізичних осіб-підприємців, фізичних осіб-нерезидентів, представництв юридичних осіб-нерезидентів), щодо яких небанківською установою-СПФМ ужиті заходи НПК відповідно до законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (далі – ПВК/ФТ), а саме:

клієнтів, з якими встановлені ділові відносини **(інформація надається за діючими станом на звітну дату договорів)**. Клієнт, з яким укладено кілька договорів про надання фінансових послуг, враховується один раз;

та

		клієнтів, якими протягом звітнього періоду проведені фінансові операції <u>без встановлення ділових відносин</u> з ними, за умови, що такі клієнти станом на звітну дату не мають встановлених ділових відносин із небанківською установою-СПФМ (інформація надається <u>наростаючим підсумком з початку поточного року до останнього дня звітнього кварталу</u>). Клієнт, який здійснював кілька видів фінансових операцій, ураховується один раз
47	Чи є достатніми для верифікації КБВ дані, зазначені у структурі власності, анкеті-опитувальнику та ЄДР, за умови, що немає підозр щодо їх достовірності?	Відповідно до частини восьмої статті 11 Закону про ПВК/ФТ з метою встановлення КБВ СПФМ: витребовує та отримує від клієнта – юридичної особи структуру власності такого клієнта; має право використовувати дані, що містяться в офіційних документах, офіційних та/або інших джерелах; <u>має вжити належних заходів для перевірки достовірності інформації щодо КБВ та пересвідчитися, що він знає, хто є КБВ (за його наявності), здійснюючи обґрунтовані заходи для розуміння права власності (контролю) та структури власності.</u> Установа під час здійснення НПК зобов’язана: 1) установити КБВ клієнта або факт його(їх) відсутності, у тому числі отримати структуру власності юридичної особи з метою її розуміння; 2) установити дані, що дають змогу встановити КБВ [прізвище, ім’я та (за наявності) по батькові, країну громадянства та постійного місця проживання, дату народження, характер та міру (рівень, ступінь, частку) бенефіціарного володіння (вигоди, інтересу, впливу)]; 3) <u>ужити заходів з верифікації особи КБВ (у разі наявності КБВ) (пункт 1 додатка 4 до Положення № 107).</u>

		Установа з метою встановлення КБВ зобов'язана, зокрема, ужити належних заходів для перевірки достовірності інформації щодо КБВ та пересвідчитися, що установа знає, хто є КБВ (за його наявності), уживаючи обґрунтованих заходів для розуміння права власності (контролю) та структури власності. У пункті 3 додатка 4 до Положення № 107 передбачено, що установа для встановлення та верифікації особи КБВ має право використовувати дані, що містяться в офіційних документах, офіційних та/або інших відкритих джерелах, зокрема в іноземних державних реєстрах, подібних до ЄДР. <u>Установа також може використовувати інформацію, отриману від клієнта, уживаючи необхідних заходів із перевірки отриманої інформації за допомогою інших джерел.</u> Таким чином, під час встановлення та верифікації особи КБВ на підставі структури власності та інформації, отриманої від клієнта (зокрема, в опитувальнику, розробленому установою) та ЄДР, установа повинна <u>перевірити таку інформацію за допомогою інших джерел</u>
48	Чи є прийнятним для регулятора використання даних з агрегаторів (наприклад, YouControl) для перевірки інформації про КБВ та структуру власності, як альтернатива прямому запиту до ЄДР?	Заходи, які СПФМ вживають з метою встановлення КБВ клієнта, наведені в частині восьмій статті 11 Закону про ПВК/ФТ та додатку 4 до Положення № 107. Водночас вимоги щодо встановлення КБВ клієнта установи виконують з використанням ризик-орієнтованого підходу. Згідно з нормами пунктів 2, 3 додатка 4 до Положення № 107 установа з метою встановлення КБВ зобов'язана, зокрема, ужити належних заходів для перевірки достовірності інформації щодо КБВ та пересвідчитися, що вона знає, хто є КБВ клієнта, уживаючи обґрунтованих заходів для розуміння

		права власності (контролю) та структури власності. Під час встановлення КБВ клієнта установа не повинна покладатися виключно на ЄДР. <u>Для встановлення та верифікації особи КБВ установа має право використовувати дані, що містяться в офіційних документах, офіційних та/або інших відкритих джерелах.</u> Зазначаємо, що відповідно до пунктів 43 та 44 частини першої статті 1 Закону про ПВК/ФТ: офіційне джерело – автоматизовані інформаційні і довідкові системи, реєстри, бази та банки даних, держателем (адміністратором) яких є державні органи або органи місцевого самоврядування, а також відповідні органи іноземних держав та міжнародних, міжурядових організацій; офіційний документ – документ, складений, виданий, засвідчений із дотриманням визначених законодавством норм уповноваженою особою, якій законодавством надано право у зв'язку з її професійною чи службовою діяльністю складати, видавати, засвідчувати певні види документів, що підтверджує чи посвідчує певні події, явища або факти та містить передбачені законодавством реквізити і відомості. Ураховуючи зазначене, установа може використовувати YouControl як додаткове джерело для перевірки достовірності наявної в неї інформації щодо встановлення КБВ клієнта
49	Чи вважається копія документа, надана юридичною особою, неналежно завіреною, якщо на ній немає печатки, але є власноручний підпис представника (керівника)?	На сьогодні обов'язковість використання печаток юридичними особами в Україні скасовано Законом України від 23.03.2017 № 1982-VIII “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо використання печаток юридичними особами та фізичними особами-підприємцями”, який набрав чинності 19.07.2017.

		Законодавство України не містить вимог щодо обов'язкового використання юридичними особами печаток у своїй діяльності, зокрема, для укладання правочинів, засвідчення копій документів тощо. Порядок засвідчення копій документів, що містять ідентифікаційні дані юридичної особи, визначено в Положенні № 107. Інші відомості, що не належать до ідентифікаційних даних клієнта, установа отримує в порядку, визначеному внутрішніми документами установи з питань ПВК/ФТ
50	Просимо надати роз'яснення щодо вимог до легалізації та нотаріального засвідчення документів юридичної особи-нерезидента. Зокрема, які нотаріальні дії та в якій країні мають бути вчинені? Чи застосовуються ці вимоги до юридичних осіб з країн, з якими Україна має договори про скасування вимоги апостилювання?	Відповідно до пункту 2 частини десятої статті 11 Закону про ПВК/ФТ під час ідентифікації та верифікації нерезидентів СПФМ встановлюють: для юридичної особи – повне найменування, місцезнаходження; реквізити банку, у якому відкрито рахунок, номер банківського рахунку; відомості про виконавчий орган (органи управління); ідентифікаційні дані осіб, які мають право розпоряджатися рахунками та/або майном. <u>Під час верифікації СПФМ надається також копія легалізованого витягу з торгового, банківського чи судового реєстру або нотаріально засвідчене реєстраційне посвідчення уповноваженого органу іноземної держави про реєстрацію відповідної юридичної особи.</u> Крім того, відповідно до пункту 23 додатка 2 до Положення № 107 установа, якщо особа діє як представник клієнта, повинна перевірити на підставі офіційних документів наявність у цієї особи відповідних повноважень. <u>Документи, видані на території іноземної держави, що підтверджують повноваження представника клієнта, мають бути легалізовані в установленому порядку, якщо інше не передбачено</u>

		<u>законодавством або міжнародним договором України. Копії цих документів мають бути нотаріально засвідчені.</u> Установа під час верифікації клієнта-нерезидента, який є юридичною особою, також отримує легалізований витяг з торгового, банківського чи судового реєстру або нотаріально засвідчене реєстраційне посвідчення уповноваженого органу іноземної держави про реєстрацію цієї юридичної особи (пункт 25 додатка 2 до Положення № 107). До повноважень Національного банку не належить надання роз'яснень щодо норм законодавства іноземних держав та тлумачення вчинення нотаріальних дій іноземними нотаріусами
51	Чи може ідентифікація та верифікація клієнтів страхової компанії здійснюватися субагентом, який діє від її імені?	Див. відповідь на запитання 18
52	Чи може установа приймати від клієнта роздрукований скриншот довідки ВПО ¹² /РНОКПП з порталу “Дія” як документ для проведення ідентифікації?	Ні, не може. Відповідно до вимог додатка 2 до Положення № 107 установа може здійснити ідентифікацію на підставі інформації, отриманої від клієнта (представника клієнта), або одночасно на підставі документів та/або інформації, отриманої установою з метою здійснення його верифікації. Установа зобов'язана здійснювати верифікацію на підставі офіційних документів або інформації, отриманої з офіційних джерел або інших надійних джерел, визначених у Положенні № 107. Під час здійснення верифікації установа має перевірити (підтвердити) належність відповідній особі ідентифікаційних даних. Установа здійснює верифікацію клієнта – фізичної особи (у тому числі неповнолітньої) / ФОП або фізичної особи –

¹² ВПО – внутрішньо переміщена особа.

		представника клієнта на підставі ідентифікаційного документа його власника (якщо інше не передбачено в Положенні № 107) щодо ідентифікаційних даних, передбачених у пункті 9 додатка 2 до Положення № 107, зокрема щодо РНОКПП. Установа, якщо ідентифікаційний документ клієнта (представника клієнта), який є резидентом, не містить РНОКПП та відмітки або запису про відмову про прийняття РНОКПП, <u>додатково отримує документ</u>, що засвідчує реєстрацію цієї особи в Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків (картку платника податків). Ураховуючи норми додатка 2 до Положення № 107, вважаємо, що з метою верифікації ідентифікаційних даних клієнта довідка про присвоєння РНОКПП може бути отримана установою за результатами пред’явлення оригіналу документа його власником або за допомогою іншого способу віддаленої верифікації фізичної особи, передбаченого в додатку 2 до Положення № 107
53	Яким чином здійснити верифікацію застрахованої особи за договором ДМС, якщо вона звертається по телефону в критичному стані та просить організувати медичну допомогу?	Якщо застрахована особа не є стороною договору страхування, то згідно з пунктом 17 додатка 2 до Положення № 107 установа під час укладення договору про надання послуг на користь третьої особи здійснює ідентифікацію та верифікацію особи, яка укладає договір. Договір має містити всі ідентифікаційні дані особи, на користь якої він укладений. Установа здійснює верифікацію цієї особи під час пред’явлення нею до установи першої вимоги або вираження іншим способом наміру отримати відповідні послуги. Відповідно до пункту 23 розділу III Положення № 107 внутрішні документи установи з питань ПВК/ФТ принаймні мають містити, зокрема:

		визначення працівників та/або підрозділів (за наявності) установи, відповідальних за здійснення заходів з НПК, та розподіл обов'язків між ними; порядок дій, який забезпечує здійснення всіх заходів із НПК (зокрема заходів з ідентифікації та верифікації, встановлення КБВ, моніторингу ділових відносин та фінансових операцій, актуалізації даних про клієнта). Отже, з урахуванням зазначених вимог Положення № 107 рекомендуємо вдосконалити внутрішні документи з питань ПВК/ФТ, зокрема в частині визначення порядку здійснення НПК, який міститиме детальний порядок здійснення верифікації застрахованої особи, на користь якої укладено договір страхування, зокрема у випадках, наведених у цьому питанні
54	Як визначити термін дії паперової довідки ВПО, яку клієнти надають як документ для підтвердження місця реєстрації?	Відповідно до статті 4 Закону України “Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб” факт внутрішнього переміщення підтверджується довідкою про взяття на облік ВПО, <u>що діє безстроково, крім випадків, передбачених статтею 12 цього Закону</u>
55	Чи можна вважати документом, належним для цілей НПК, роздрукований та завірений особистим підписом клієнта скриншот довідки ВПО або РНОКПП з порталу “Дія”?	Щодо використання скриншоту довідки РНОКПП з порталу “Дія”, відповідь зазначена на аналогічне <u>запитання 52 у таблиці</u>. Щодо роздрукованого та завіреного особистим підписом клієнта скриншоту довідки ВПО з порталу “Дія” зазначаємо, що норми Положення № 107, зокрема додатка 2, не містять окремих вимог щодо отримання від клієнта (представника клієнта) – фізичної особи довідки ВПО в межах заходів НПК. Разом з тим, якщо це потрібно з метою верифікації особи в частині даних щодо її місця проживання / перебування, то слід урахувати, що відповідно до Закону про ПВК/ФТ та

		пункту 28 додатка 2 до Положення № 107 установа, якщо немає підозр щодо достовірності (чинності) документів та/або інформації, <u>може не здійснювати верифікації одержаних від клієнта та засвідчених ним таких ідентифікаційних даних, зокрема, щодо місця проживання або місця перебування фізичної особи – резидента України (місця проживання або місця тимчасового перебування фізичної особи-нерезидента в Україні).</u> Отже, у разі отримання від клієнта та засвідчення ним, наприклад в опитувальнику, інформації щодо його місця проживання / перебування та якщо в установі немає підозр щодо достовірності такої інформації, не потребує витребування додатково довідки ВПО. Водночас у разі наявності підозри установа повинна верифікувати інформацію щодо місця проживання / перебування на підставі офіційного документа, отриманого в будь-який спосіб, передбачений у додатку 2 до Положення № 107, що не передбачає використання скриншоту довідки ВПО з порталу “Дія”
56	Чи потрібно включати до показника A2J031 звіту 2JX обсяги операцій клієнтів-PEPs, якщо договори страхування на суму понад 40 тисяч гривень уже не діють, і клієнт більше не підлягає НПК? З якого моменту таких клієнтів слід виключати зі звітності?	Відповідно до правил та особливостей формування показників, що подаються у звітному файлі 2JX, у показнику A2J031 зазначається інформація про загальні обсяги здійснених операцій <u>протягом звітного кварталу</u> за дорученням та/або на користь клієнтів-фізичних осіб та фізичних осіб – підприємців небанківської установи-СПФМ, щодо яких небанківською установою-СПФМ до моменту здійснення операції (операцій) встановлено факт належності таких клієнтів до PEPs, членів їх сімей та осіб, пов’язаних з PEPs та кількість зазначених клієнтів, якими здійснювались операції протягом звітного періоду

57	Чи правильно ми розуміємо, що для цілей фінансового моніторингу та звітності клієнт з посвідкою на постійне проживання є резидентом, а з посвідкою на тимчасове проживання – нерезидентом?	Так
58	Чи потрібно змінювати код K019 у звіті 2JX, якщо клієнт, що був національним публічним діячем, став діячем, який виконує функції в міжнародній організації (і навпаки)?	Так, відповідно до фактичного стану
59	Чи підлягають відображенню в показниках A2J031–2J033 звіту 2JX виплати страхового відшкодування на рахунки СТО? Чи вважається така операція здійсненою на користь клієнта?	Див. відповідь на запитання 23
60	Чи правильно ми розуміємо, що на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 03.03.2022 № 187 “Про забезпечення захисту національних інтересів за майбутніми позовами держави Україна у зв’язку з військовою агресією Російської Федерації” (далі – Постанова № 187) страховик повинен відмовляти у страховій виплаті клієнтам та вигодоодержувачам, які є особами, пов’язаними з державою-агресором, до моменту скасування відповідного мораторію?	Національний банк не наділений повноваженнями, визначеними Конституцією України, Законом України “Про Національний банк України” та іншими законами України, щодо трактування норм нормативно-правового акта іншого державного органу. Пропонуємо запит щодо практичного виконання установою норм Постанови № 187 надіслати до Кабінету Міністрів України як розробнику цієї постанови. Питання виконання зобов’язання (сплати страхового відшкодування) залежить від того, чи є ситуація такою, що відповідає ознакам / обмеженням, визначеним у Постанові № 187, а також постанові Правління Національного банку України від 24.02.2022 № 18 “Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану”
61	Просимо надати роз’яснення щодо юридичної природи страхового платежу: чи є кошти, сплачені клієнтом як страховий платіж, його коштами після їх зарахування на рахунок страховика?	Зазначене запитання не пов’язано з виконанням установою як СПФМ вимог законодавства у сфері ПВК/ФТ. Відповідно до пункту 53 частини першої статті 1 Закону про страхування страхова премія (страховий платіж, страховий внесок) – плата у грошовій формі за страхування,

		яку страхувальник зобов'язаний сплатити страховику згідно з договором страхування. У частині першій статті 69 Закону про страхування визначено, що грошові кошти, сплачені клієнтом страховому посереднику (страхова та/або перестрахова премія) на виконання договору страхування та/або перестрахування, <u>вважаються такими, що сплачені страховику та/або перестраховику</u>
62	Ураховуючи вимоги Закону про ПВК/ФТ про зберігання даних протягом п'яти років, чи може небанківська фінансова установа відмовити клієнту в його вимозі повністю видалити всі персональні дані після припинення ділових відносин, якщо клієнт посилається на норми закону про захист персональних даних та практику ЄСПЛ¹³?	Відповідно до пункту 18 частини другої статті 8 Закону про ПВК/ФТ СПФМ зобов'язаний зберігати (у спосіб, щоб оперативно надавати на запит відповідних суб'єктів державного фінансового моніторингу, та в обсязі, достатньому для відновлення інформації щодо конкретних фінансових операцій, у тому числі у разі надання як докази у кримінальному провадженні) документи (у тому числі електронні), їх копії, записи, дані, інформацію щодо заходів, вжитих з метою виконання вимог у сфері запобігання та протидії, зокрема щодо здійснення НПК (у тому числі ідентифікації та верифікації представників клієнтів, встановлення їх повноважень), а також осіб, яким СПФМ було відмовлено у встановленні ділових відносин та/або проведенні фінансових операцій, а також усі документи, що стосуються ділових відносин (проведення фінансової операції) з клієнтом (включаючи ділову, зокрема внутрішню, кореспонденцію, листування, звіти, запити, результати будь-якого аналізу під час здійснення НПК), не менше п'яти років після припинення ділових відносин з клієнтом або завершення разової

¹³ ЄСПД – Європейський суд з прав людини.

		фінансової операції без встановлення ділових відносин із клієнтом. Виконання Закону про ПВК/ФТ не є порушенням Закону України “Про захист персональних даних” у частині обробки персональних даних. Обробка персональних даних відповідно до вимог Закону про ПВК/ФТ здійснюється без отримання згоди суб’єкта персональних даних. СПФМ зобов’язаний під час здійснення ідентифікації клієнта інформувати його про покладені на такого СПФМ зобов’язання щодо обробки персональних даних для цілей ПВК/ФТ (стаття 2 Закону про ПВК/ФТ). Обробка персональних даних – будь-яка дія або сукупність дій, таких як збирання, реєстрація, накопичення, зберігання, адаптування, зміна, поновлення, використання і поширення (розповсюдження, реалізація, передача), знеособлення, знищення персональних даних, у тому числі з використанням інформаційних (автоматизованих) систем (стаття 2 Закону України “Про захист персональних даних”)
63	Просимо надати роз’яснення щодо визначення рівня ризику для клієнтів (страхувальників, вигодоодержувачів / вигодонабувачів) за договорами страхування життя, а також для КБВ вигодоодержувачів / вигодонабувачів, які належать до категорії РЕР: чи таким клієнтам обов’язково встановлюється виключно високий рівень ризику; чи можливе застосування ризик-орієнтованого підходу з визначенням різних рівнів ризику залежно від конкретних обставин?	Згідно з підпунктом 5 пункту 56 розділу IV Положення № 107 установа визначає високий ризик ділових відносин (фінансової операції без встановлення ділових відносин) стосовно клієнтів, визначених у частині п’ятій статті 7 Закону про ПВК/ФТ, в інших випадках, визначених установою самостійно у внутрішніх документах установи з питань ПВК/ФТ, а також щодо: <u>клієнтів (осіб)-страхувальників, вигодоодержувачів (вигодонабувачів) за договорами страхування життя яких або КБВ вигодоодержувачів (вигодонабувачів) за договорами страхування життя яких належать до категорії РЕР.</u>

	Додатково просимо уточнити, чи поширюється аналогічний підхід на категорію “застрахована особа” за договорами страхування життя.	Отже, ця вимога повинна виконуватися страховою установою, якщо РЕРs є вигодоодержувачем (вигодонабувачем) за договором страхування життя. Щодо інших договорів страхування такої вимоги немає
64	Згідно з пунктом 27 частини першої статті 1 Закону про ПВК/ФТ ідентифікація – заходи, що вживаються СПФМ для встановлення особи шляхом отримання її ідентифікаційних даних, перелік яких визначений у частинах дев’ятій та десятій статті 11 Закону про ПВК/ФТ [зокрема, для фізичної особи – це прізвище, ім’я та (за наявності) по батькові тощо]. Згідно з частиною другою статті 90 Закону про страхування в договорі страхування може бути зазначено як об’єкт страхування життя, здоров’я, працездатність та/або пенсійне забезпечення застрахованої особи, стосовно якої страхувальник здійснює страхування (застрахована особа). Разом з тим у частині дев’ятнадцятій статті 11 Закону про ПВК/ФТ визначено, якщо клієнт (особа) діє як представник іншої особи чи від імені або в інтересах іншої особи, СПФМ зобов’язаний згідно з вимогами статті 11 Закону про ПВК/ФТ та положеннями інших законів, що регулюють процедуру ідентифікації, ідентифікувати також особу, від імені або в інтересах якої проводиться фінансова операція, та встановити її КБВ або встановити вигодоодержувача (вигодонабувача) за фінансовою операцією. Водночас у пункті 17 додатка 2 до Положення № 107 визначено, що установа під час укладення договору про	Згідно з підпунктом 1 частини дев’ятої статті 11 Закону про ПВК/ФТ “по батькові” належить до переліку ідентифікаційних даних, які СПФМ зобов’язаний встановити. У пункті 17 додатка 2 до Положення № 107 визначено, що установа під час укладення договору про надання послуг на користь третьої особи здійснює ідентифікацію та верифікацію особи, яка укладає договір. <u>Договір має містити всі ідентифікаційні дані особи, на користь якої він укладений.</u> Установа здійснює верифікацію цієї особи під час пред’явлення нею до установи першої вимоги або вираження іншим способом наміру отримати відповідні послуги. Водночас звертаємо увагу, що обсяг інформації, який встановлює установа під час ідентифікації та верифікації фізичної особи-резидента визначено в пункті 1 частини дев’ятої статті 11 Закону про ПВК/ФТ, зокрема, установа має встановити РНОКПП, номер (та за наявності – серію) паспорта громадянина України, в якому проставлено відмітку про відмову від прийняття РНОКПП, чи номер паспорта із записом про відмову від прийняття РНОКПП в електронному безконтактному носії фізичної особи-резидента. Установа, якщо ідентифікаційний документ клієнта (представника клієнта), який є резидентом, не містить РНОКПП та відмітки або запису про відмову про прийняття РНОКПП, додатково отримує документ, що засвідчує реєстрацію цієї особи в Державному реєстрі фізичних осіб –

	надання послуг на користь третьої особи здійснює ідентифікацію та верифікацію особи, яка укладає договір. Договір має містити всі ідентифікаційні дані особи, на користь якої він укладений. Установа здійснює верифікацію цієї особи під час пред'явлення нею до установи першої вимоги або вираження іншим способом наміру отримати відповідні послуги. Відповідно до частини третьої статті 43 Закону України “Про нотаріат” встановлення особи здійснюється за паспортом громадянина України або за іншим документом, що посвідчує особу. Якщо ідентифікаційним документом особи, на користь якої укладається договір страхування для виїжджаючих за кордон, буде біометричний паспорт громадянина України для виїзду за кордон, що не містить відомостей про по батькові, то чи зобов'язана установа в будь-якому разі витребувати додаткову інформацію (офіційні документи), необхідну (необхідні) для з'ясування по батькові особи?	платників податків (картку платника податків) (пункт 10 додатка 2 до Положення № 107). Отже, якщо ідентифікаційним документом є паспорт громадянина України для виїзду за кордон з безконтактним електронним носієм, що не містить відомостей про по батькові особи, установа може встановити ці дані з документа, що засвідчує реєстрацію цієї особи в Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків (картки платника податків)
65	Як визначити кількісні межі “часто” для індикатора підозрілості “клієнт часто змінює страховика” і як перевірити таку інформацію (підпункт 15 пункту 49 додатка 19 до Положення № 107)?	Відповідно до пункту 7 додатка 14 до Положення № 107 установа <u>самостійно</u> розробляє перелік індикаторів підозрілості фінансових операцій з урахуванням індикаторів, зазначених у додатку 19 до Положення № 107, типологічних досліджень СУО та рекомендацій Національного банку у сфері ПВК/ФТ. <u>Установа</u>, розробляючи індикатори підозрілості фінансових операцій, <u>визначає кількісні межі</u> для тих індикаторів, які містять кількісні характеристики (зокрема, “істотне збільшення”, “великі обсяги”, “регулярно”).

		Наголошуємо, що такі кількісні межі мають бути визначені з метою їх практичного застосування та не носити формальний характер
66	У частині четвертій статті 11 Закону про ПВК/ФТ зазначено, що належна перевірка здійснюється в разі встановлення ділових відносин (крім ділових відносин, встановлених на підставі договорів страхування, що не містять накопичувальної складової та загальна страхова премія за якими не перевищує 40 тисяч гривень або її сума еквівалентна зазначеній сумі, у тому числі в іноземній валюті). З огляду на вищезазначене, а також ураховуючи, що компанія не надає послуги зі страхування життя, чи правильно ми розуміємо, що до показників A2J036–A2J041 файла 2JX компанія не повинна вносити інформацію стосовно клієнтів, щодо яких вона не здійснювала заходів належної перевірки?	У показниках A2J036–A2J041 зазначається <u>інформація про загальну кількість клієнтів</u> небанківської установи-СПФМ (юридичних осіб-резидентів, юридичних осіб-нерезидентів, фізичних осіб-резидентів, фізичних осіб-підприємців, фізичних осіб-нерезидентів, представництв юридичних осіб-нерезидентів), <u>щодо яких небанківською установою-СПФМ ужиті заходи</u> НПК відповідно до законодавства у сфері ПВК/ФТ, а саме: клієнтів, з якими встановлені ділові відносини (інформація надається за діючими станом на звітну дату договорами). Клієнт, з яким укладено декілька договорів про надання фінансових послуг, ураховується один раз; та клієнтів, з якими протягом звітного періоду проведені фінансові операції без встановлення ділових відносин з ними, за умови, що такі клієнти станом на звітну дату не мають встановлених ділових відносин із небанківською установою-СПФМ (інформація надається наростаючим підсумком з початку поточного року до останнього дня звітного кварталу). Клієнт, який здійснював декілька видів фінансових операцій, ураховується один раз. Терміни “нерезидент”, “резидент” уживаються в значеннях, наведених у Законі України “Про валюту і валютні операції”. НПК передбачає здійснення заходів, перелік яких встановлено в пункті 34 частини першої статті 1 Закону про ПВК/ФТ.

		Випадки, в яких здійснюється НПК, передбачені в частині четвертій статті 11 Закону про ПВК/ФТ, зокрема, в разі встановлення ділових відносин (крім ділових відносин, встановлених на підставі договорів страхування, що не містять накопичувальної складової та загальна страхова премія за якими не перевищує 40 тисяч гривень або її сума еквівалентна зазначеній сумі, у тому числі в іноземній валюті). Водночас слід зазначити, що СПФМ має здійснювати НПК незалежно від суми фінансової операції за наявності у СПФМ підозри. Ураховуючи зазначене вище, у показниках A2J036–2J041 файла 2JX має зазначатися інформація про загальну кількість клієнтів, щодо яких небанківською установою-СПФМ ужито заходів НПК відповідно до законодавства у сфері ПВК/ФТ, тобто НПК, здійсненої в порядку, визначеному статтею 11 Закону про ПВК/ФТ
--	--	---